

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ

2014 – 2020

ГОДИШЕН ДОКЛАД

2016

СЪДЪРЖАНИЕ

ПРИОРИТЕТ 1: СТИМУЛИРАНЕ РАЗВИТИЕТО НА ИНОВАЦИИТЕ И СЪЗДАВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА ПАРТНЬОРСТВА.....	5
Специфична цел 1.1: Повишаване на знанието и информираността за развитие на иновациите с фокус върху приоритетните за икономиката на община Габрово отрасли /технологични и продуктови иновации в традиционни и нови производства, в селското стопанство, туризма и други сектори/...	5
Специфична цел 1.2: Развитие на бизнес инфраструктурата и свързаните с нея мрежи с оглед стимулиране на иновациите с активното участие на ТУ Габрово в широк териториален обхват /на регионално, национално и наднационално ниво/.....	6
ПРИОРИТЕТ 2: РАЗШИРЯВАНЕ ИКОНОМИЧЕСКИЯ ПРОФИЛ НА ОБЩИНА ГАБРОВО. НАСЪРЧАВАНЕ НА ТРАДИЦИОННИТЕ И РАЗВИТИЕ НА НОВИ ИКОНОМИЧЕСКИ ДЕЙНОСТИ.....	7
Специфична цел 2.1: Създаване на условия за привличане на инвестиции и промотиране възможностите и предимствата на община Габрово, като добро място за развитието на бизнес.....	7
ПРИОРИТЕТ 3: ПОДКРЕПА ЖИЗНЕСПОСОБНОСТТА И КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА НА МСП.....	11
Специфична цел 3.1: Насърчаване на предприемачеството и стимулиране на МСП в община Габрово, чрез прилагане на пакет от гъвкави местни стимули и мерки.....	11
Специфична цел 3.2: Подобряване на условията и базисната инфраструктура до и в производствените зони и терени на територията на общината, в т. число и чрез регенерация и конверсия.....	16
ПРИОРИТЕТ 4: РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИЯ КАПИТАЛ И НАСЪРЧАВАНЕ УЧЕНОТО ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ.....	17
Специфична цел 4.1: Прилагане на ефективни мерки за квалификация и преквалификация на работната сила, и насърчаване ученето през целия живот, в съответствие с икономическия профил на Община Габрово и съобразно идентифицираните потребности на бизнеса.....	17
Специфична цел 4.2: Повишаване възможностите за професионална реализация на младежите, съвместно с училищата, ТУ Габрово и компетентни държавни органи и бизнеса.....	18
ПРИОРИТЕТ 5: ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО И ДОРАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНАТА ИНФРАСТРУКТУРА И РАЗШИРЯВАНЕ ДОСТЪПА ДО ОБЩЕСТВЕНИ УСЛУГИ.....	19
Специфична цел 5.1: Прилагане на комплексни мерки за интеграция на уязвимите групи чрез насърчаване приобщаването, подкрепа на социалното включване и намаляване на бедността в община Габрово.....	19
Специфична цел 5.2: Подобряване качеството на социалните услуги и услугите в здравеопазването и образованието /здравна профилактика, ефективна жилищна политика и образователна медиация/.....	21
ПРИОРИТЕТ 6: ОСЪВРЕМЕНЯВАНЕ, ПОДОБРЯВАНЕ И РАЗНООБРАЗЯВАНЕ НА КУЛТУРНАТА СРЕДА.....	25
Специфична цел 6.1: Подобряване състоянието на културната инфраструктура като предпоставка за развитие на съвременен културен продукт в община Габрово.....	25
Има изготвен технически проект за рехабилитация на моста (за автомобилното движение). Не е осигурено финансиране за изпълнение на СМР - ориентируваща стойност около 240 000 лв. с ДДС.....	27

Специфична цел 6.2: Обогаляване на културния продукт, подкрепа на творческите индустрии чрез прилагане на ефективен мениджмънт. Създаване и привличане на публики.....	27
ПРИОРИТЕТ 7: ПОДОБРЯВАНЕ НА ИНФРАСТРУКТУРНАТА СВЪРЗАНОСТ В ОБЩИНА ГАБРОВО И ДОРАЗВИТИЕ НА СИСТЕМИТЕ ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ПРИНЦИПА НА РЕСУРСНАТА ЕФЕКТИВНОСТ.....	30
Специфична цел 7.1: Развитие на транспортната инфраструктура и модернизиране на обществения транспорт с цел повишаване на мобилността.....	30
Специфична цел 7.2: Подкрепа и създаване на условия за развитие на техническа и екологична инфраструктура в община Габрово.....	34
ПРИОРИТЕТ 8: ПРОВЕЖДАНЕ НА АКТИВНА ПОЛИТИКА ОТ ОБЩИНА ГАБРОВО ЗА УСТОЙЧИВА ЕНЕРГИЯ И НАМАЛЯВАНЕ НА ВЪГЛЕРОДНИЯ ОТПЕЧАТЪК.....	36
Специфична цел 8.1: Подобряване на материално-техническата база и внедряване на мерки за ЕЕ в публичната инфраструктура.....	36
Специфична цел 8.2: Въвеждане на екологични и ресурсно-ефективни подходи за утвърждаване на община Габрово като "зелена община".....	39
Специфична цел 8.3: Развитие на "зелена икономика" чрез повишаване на ЕЕ на производствени сгради и оборудване.....	41
Специфична цел 8.4: Повишаване енергийната ефективност и внедряване на ВЕИ в жилищни сгради на територията на община Габрово.....	41
ПРИОРИТЕТ 9: ОБНОВЯВАНЕ И БЛАГОУСТРОЯВАНЕ НА ЖИЗНЕНАТА СРЕДА.....	43
Специфична цел 9.1: Възстановяване, осъвременяване и социализиране на публични пространства (в т.ч. елементи на зелената система) и нефункциониращи обществени обекти на територията на община Габрово.....	43
ПРИОРИТЕТ 10: ОБНОВЯВАНЕ И БЛАГОУСТРОЯВАНЕ НА ЖИЗНЕНАТА СРЕДА.....	49
Специфична цел 10.1: Опазване, възстановяване и поддържане на високото биологичното и ландшафтно разнообразие, характерно за община Габрово.....	49
Специфична цел 10.2: Изграждане имидж на община Габрово като "зелена община" чрез въвеждане на агроекологични практики и прилагане на концепцията за екосистемните услуги.....	50
Специфична цел 10.3: Управление на риска от природни бедствия и активна политика за ограничаване на негативното въздействие от глобалните промени на климата с цел гарантиране сигурността на населението.....	51
ПРИОРИТЕТ 11: ПОДДЪРЖАНЕ НА ВИСОКО НИВО НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ, ВЪВЕЖДАНЕ НА ИНОВАЦИИ И ВЪВЛИЧАНЕ НА ГРАЖДАНИТЕ В ПРОЦЕСА НА ПЛАНИРАНЕ И УПРАВЛЕНИЕ.....	54
Специфична цел 11.1: Ефективно управление и планиране чрез поддържане на висок административен капацитет - развитие на ИКТ, поддържане на високо ниво на обслужване на гражданите и бизнеса, по-висока устойчивост при управлението на човешките ресурси.....	54
Специфична цел 11.2: Насърчаване активното участие на гражданите и бизнеса в процеса на вземане на решения по значими за Община Габрово въпроси.....	56

Настоящият Годишен Доклад за наблюдение на изпълнението на Общински план за развитие на община Габрово 2014 – 2020 за 2016 г. е изготвен в съответствие с изискванията на чл. 23 от Закона за регионална развитие.

Цел на Годишния Доклад е да отчете резултатите на база на заложените индикатори за изпълнение на проектите в Плана за реализация на ОПР 2014 -2020 за 2016 г.

През 2016 г. стартираха мащабни проекти заложен в Плана за реализация на ОПР в резултат на получено одобрение на Инвестиционната програма на Община Габрово от УО на ОПРР. Подписаха се и започнаха да се изпълняват договори за безвъзмездна финансова помощ по Приоритетна ос I на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014 – 2020, свързани с благоустрояване на обекти от градската среда на град Габрово и с внедряване на енергоспестяващи мерки в последните 2 неремонтирани училища от образователната инфраструктура на община Габрово.

През 2016 г. се подготви и подаде интегриран проект за развитието на устойчив градски транспорт в град Габрово, който се очаква да бъде одобрен и да започне да се изпълнява през 2017 г.

През 2016 г. Община Габрово работи активно за изпълнение на Националната програма за енергийна ефективност на многофамилните жилищни сгради в Габрово. В резултат през отчетната година в община Габрово са одобрени за финансиране и имат сключени договори за целево финансиране 36 сгради, а 1 е прехвърлена за изпълнение от проект "Енергийно обновяване на българските домове" по Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013 към Национална програма за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради, като стойността на сключените договори по тях е приблизително 27 млн. лв.

Инвестициите в градската среда се допълват чрез изграждането на нов пешеходен мост над река Янтра, изграждане на кръгово кръстовище в кв. Младост, ул. "Лазурна", изградените детски и спортни площадки, цялостното асфалтиране на ул. „Юрий Венелин“. Работи се активно за подобряване на състоянието на зелената инфраструктура и подобряване качеството на услугите „сметосъбиране и снегочистване“.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1. СТИМУЛИРАНЕ НА ИКОНОМИЧЕСКИЯ РАСТЕЖ И ПОВИШАВАНЕ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА НА БИЗНЕСА В ОБЩИНА ГАБРОВО.

ПРИОРИТЕТ 1: СТИМУЛИРАНЕ РАЗВИТИЕТО НА ИНОВАЦИИТЕ И СЪЗДАВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА ПАРТНЬОРСТВА.

Специфична цел 1.1: Повишаване на знанието и информираността за развитие на иновациите с фокус върху приоритетните за икономиката на община Габрово отрасли /технологични и продуктови иновации в традиционни и нови производства, в селското стопанство, туризма и други сектори/.

Проект „Ново знание“ 2014 - 2020

Приоритетен проект. Проектът е свързан с осигуряване на информационни кампании относно възможностите за внедряване на иновации във всички икономически дейности, в т.ч. и селско стопанство. Проектът се изпълнява периодично в рамките на програмния период 2014-2020 г. Може да се изпълнява от работна група, създадена по проект "Идеи и връзки" и ползва инструментите разработени през проектите: KNOW-HUB и Габрово ГИС.

(Примерни дейности: информационна и комуникационна кампания - конференции и форуми; е - платформи и обучения за ползването им, вкл. по места, включващи най-новата информация относно възможности за финансиране, технологии и т.н., добри практики от страната и чужбина, и др.)

Отговорна структура: Частни инвеститори в партньорство с Община Габрово чрез Работна група към "Идеи и връзки".

Партньорски структури: Браншови организации (напр. Стопанска камара, Камара на занаятчиите и т.н.), водещи компании от ИТ сектора на национално и международно ниво, TEDxBG, ментори от сийд фондове като LaunchHub, Eleven и др., Фондация "StartUp", чуждестранни и български университети и тинк-танкове, вкл. с екологична насоченост, граждански и неправителствени организации и т.н.

През 2016 г. се проведеха 3 бр. информационни кампании от ОИЦ - Габрово за информиране на бизнеса за възможностите за участие с проектни предложения по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014 - 2020. Към края на 2016 г. по данни на ОИЦ - Габрово през новия програмен период 2014-2020 г. са сключени договори за финансиране на технологичната модернизация и подобряването на производствения капацитет с 21 фирми на територията на община Габрово на обща стойност 17 219 953 лева.

По договор с Националния Статистически Институт (НСИ) Община Габрово закупи бизнес база данни за фирмите на територията на община Габрово за 2014 г., с което беше актуализиран икономическия ГИС слой на Община Габрово.

Изпълнението на проект „Ново знание“ е пряко свързано с дейностите по проект "Идеи и връзки", където е описано по-подробно изпълнението на дейностите по проект ESSPO „Портфолио на услуги за ефективна подкрепа на малки и средни предприятия“, финансиран по Програма Интеррег Европа, който се явява естествено продължение и надгражда постигнатите резултати от реализацията на проект KNOW-HUB, финансиран по Програма Интеррег IVС.

Специфична цел 1.2: Развитие на бизнес инфраструктурата и свързаните с нея мрежи с оглед стимулиране на иновациите с активното участие на ТУ Габрово в широк териториален обхват /на регионално, национално и наднационално ниво/.

Проект „Дисперсен техпарк“* 2016 - 2019

Приоритетен проект, включен в ИПГВР. Проектът предвижда създаване на дисперсен технологичен парк – гъвкави пространства за развойна дейност, логистика, работни места за МСП, представителни места за срещи и конференции. Чрез него се насърчават инвестициите в НИРД, включително в партньорство с научноизследователски организации и други предприятия и се подкрепя развитието на инфраструктура за иновации и изследвания.

*Може да се реализира чрез осъществяване на ПЧП.

Отговорна структура: Община Габрово, ТУ Габрово

Партньорски структури: Бизнесът и собствениците на подходящи сгради и терени, гражданския сектор, съществуващи технологични паркове на национално и европейско ниво (София Техпарк - <http://sofiatech.bg/>, “Агро фууд тек” Пловдив, Thessaloniki Technlogy Park - <http://www.thestep.gr/>, Thessaloniki Innovation Zone - http://www.thessinnozone.gr/1001_2/Thessaloniki-Innovation-Zone, The Czech Technology Park <http://www.technologypark.cz/en/>, Technology park Varaždin - <http://www.tp-vz.hr/index.php?content=StojeTehnopark>, Technological Park Ljubljana - <http://www.tp-lj.si/en>, Kraków Technology Park (KTP) - <http://sse.krakow.pl>, Ari Teknokent - <http://www.ariteknokent.com.tr/>, Techno-Z Network Company - <http://www.techno-z.at/start/>, Technology Park Berlin Adlershof - <http://www.adlershof.de/en/homepage/>, International Association of Science Parks and Areas of Innovation - <http://iasp.ws/by-technology-sector> и др.)

През 2016 г. Технически Университет – Габрово в партньорство с Община Габрово и фирми на територията на Габрово, други университети и научни организации, подготвиха проектно предложение за изграждане на Център за Компетентност "Интелигентни мехатронни, еко- и енергоспестяващи системи и технологии" в областта на мехатроника и чисти технологии по процедура BG05M2OP001-1.002 „Изграждане и развитие на центрове за компетентност“ на ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г. Проектът бе подаден за оценка в края на м. февруари 2017 г.

Целите на проекта за изграждане на лабораторни комплекси за извършване на научни изследвания и приложни услуги за бизнеса съвпадат с визията на Община Габрово, заложена в Общински план за развитие на община Габрово 2014-2020 г.

Разкриването на Център за компетентности ще стимулира развитието на иновации и ще създава условия за партньорства, като основни фактори за икономически растеж и конкурентоспособност на бизнеса на регионално, национално и наднационално ниво. Тази инициатива безспорно ще засили не само привличането на инвестиции в града и региона, но и ще подпомогне утвърждаването на ролята на Габрово, като център на знанието и иновациите.

Повишаването на научния и иновативен капацитет на ТУ-Габрово несъмнено ще доведе до реализирането на различни съвместни проекти за икономиката в Габрово и региона, и ще позволи създаването на устойчиви модели на сътрудничество между институциите за решаване на различни проблеми за гражданите и бизнес партньорите.

Включен в ИПГВР. Включва провеждане на ширококолов достъп и изграждане на центрове за колокация и наемане на сървъри. Колокацията (co-location) представлява физическо разполагане на сървър на клиент в специален технологичен център или т.нар. дейта център. Услугата дава възможност за бърз и безпроблемен достъп до информацията в сървъра от страна на клиенти и партньори. Използва се за спестяване на високите разходи за изграждане на собствен оборудван технически център и заедно с това гарантира непрекъснато наблюдение и поддръжка на оборудването от висококвалифицирани специалисти. (Примерни съществуващи компании, извършващи услугата: <https://www.telepoint.bg/bg/service?id=40>, <http://www.icn.bg/bg/servers.html> и др.)

Целесъобразно центрoвете да бъдат изградени върху неизползвани или частично използвани сгради и терени, вкл. административни, производствени сгради и складове, при които има намерения за партньорство от страна на собствениците.

*Може да се реализира чрез осъществяване на ПЧП. Развитието на проекта не е непременно свързано със зоните за въздействие в ИПГВР (не се предвижда финансиране по Ос 1 на ОПРР).

Отговорна структура: Частни инвеститори

Партньорски структури: Община Габрово

Проектът е свързан с провеждане на ширококолов достъп и изграждане на центрове за колокация и наемане на сървъри. Колокацията (co-location) представлява физическо разполагане на сървър на клиент в специален технологичен център или т.нар. дейта център. Услугата дава възможност за бърз и безпроблемен достъп до информацията в сървъра от страна на клиенти и партньори. Използва се за спестяване на високите разходи за изграждане на собствен оборудван технически център и заедно с това гарантира непрекъснато наблюдение и поддръжка на оборудването от висококвалифицирани специалисти. Проектът не е стартирал през 2016 г. поради неидентифицирана възможност за финансиране и непроявен инвестиционен интерес.

ПРИОРИТЕТ 2: РАЗШИРЯВАНЕ ИКОНОМИЧЕСКИЯ ПРОФИЛ НА ОБЩИНА ГАБРОВО. НАСЪРЧАВАНЕ НА ТРАДИЦИОННИТЕ И РАЗВИТИЕ НА НОВИ ИКОНОМИЧЕСКИ ДЕЙНОСТИ.

Специфична цел 2.1: Създаване на условия за привличане на инвестиции и промотиране възможностите и предимствата на община Габрово, като добро място за развитието на бизнес.

Приоритетен проект. Проектът е свързан с провеждане на серия от проучвания и анализи за възможностите за бизнес в община Габрово и нейните конкурентни предимства (обвързване с резултатите и надграждане на проект KNOW-HUB).

Отговорна структура: Частни инвеститори в партньорство с Община Габрово и НПО

Специфика: Финансиране на проекта по ОП „Иновации и конкурентоспособност“, в полето на хоризонталния приоритет насочени към създаване и развитие на ефективни и устойчиви системи за подкрепа и експертиза в нови и/или съществуващи агенции, организации и ведомства чрез

развитието на модерни и иновативни услуги, които да допринесат за повишаване на конкурентоспособността на предприятията в страната. За целта трябва да бъдат проследени възможностите Общината да бъде в ролята на такъв тип бенефициент.

По проект ESSPO „Портфолио на услуги за ефективна подкрепа на малки и средни предприятия“, финансиран по Програма Интеррег Европа, заедно с членовете на създадената работна група по иновации и с подкрепата на представители на Индъстри Уотч, започна подготовка на анкетно проучване сред Габровския бизнес, което има за цел да оцени капацитета на бизнеса за иновации. Проучването се очаква да бъде реализирано до средата на 2017 г.

На база на резултатите от анкетното проучване ще бъде създадена бизнес платформа на Габровския бизнес, в която фирмите ще могат да представят своите бизнес профили и иновационни проекти. Платформата ще съдържа и Регистър на експерти и студенти, които бизнесът ще може да ангажира при разработването на бъдещи съвместни проекти. Ще се включва информация за добри проекти, нормативна уредба, достъпни финансови инструменти и програми, както и регламенти, и стандарти, които ЕС ще изисква от производствените предприятия в бъдеще. Идеята е платформата да се превърне в комуникационна среда за обмяна на добри проектни идеи и тяхното внедряване. Следващите стъпки са свързани с разработване на правила и инструменти за изграждане на системата за подкрепа на МСП в Габрово.

До момента не може да бъде намерено финансиране, което да бъде предоставено на общините за развитие на модерни и иновативни услуги, които да допринесат за повишаване на конкурентоспособността на предприятията в региона.

Община Габрово е сред целевите общини на проект “RIS3 Lagging regions”, който се осъществява с подкрепата на JRC – Севиля към ЕК и има за цел да подпомогне изоставащите региони в постигане на по-голяма ефективност при изпълнението на Планове за иновации и Регионалните стратегии за интелигентна специализация. През 2017 г. Община Габрово съвместно с Община Русе ще работи за повишаване на ефективността на изпълнението на гореспоменатите планови документи.

Проект „Широко огласяване“

2016 - 2017

Приоритетен проект. *Развитие и налагане на община Габрово като място за бизнес и култура (city branding). Проектът включва създаване и прилагане на маркетингова стратегия. Примерни дейности: създаване на запазен знак (лого) и послание (мото, слоган), рекламна платформа, участие в и провеждане на изложения, конференции, семинари, обмени, форуми, партньорски мрежи (ПР и нетуъркинг дейности). Проектът надгражда проект „Бизнес планиране“*

Отговорна структура: *Община Габрово, Работна група към "Идеи и връзки", обособено в самостоятелна структура.*

Специфика: *Финансиране на проекта по ОП „Иновации и конкурентоспособност“, в полето на хоризонталния приоритет насочени към създаване и развитие на ефективни и устойчиви системи за подкрепа и експертиза в нови и/или съществуващи агенции, организации и ведомства чрез развитието на модерни и иновативни услуги, които да допринесат за повишаване на конкурентоспособността на предприятията в страната. За целта трябва да бъдат проследени възможностите Общината да бъде в ролята на такъв тип бенефициент.*

Партньорски структури: *Браншови и подобни организации на регионално и национално ниво, организации, работещи в сферата на човешките ресурси и събитийния мениджмънт, бизнеса и гражданския сектор, университетите (ТУ Габрово, но не само)*

През 2016 г., като Пилотен град на културата, Габрово задълбочи партньорските отношения с Комисията по култура към Световната организация на градовете и местните власти, и с европейската организация Culture Action Europe. Под ръководството на експерти от двете организации в Габрово се проведеха два семинара с местни представители от културния сектор и публично събитие.

Беше анализирано моментното състояние на културния живот в Габрово, силните и слаби страни, като резултатите бяха съпоставени с тези на другите градове, включени в Програмата. Основен принцип при осъществяване на идеята и инициативните на Пилотни градове е работата в общност, намирането на общи цели и обединяването на ресурси и умения в конкретни програми и проекти.

Важна част от дейността на Габрово като Пилотен град е изработването на двугодишна Работна програмата с пилотни мерки за Габровска община и установяването на ценни международни партньорски отношения. В началото на 2017 г. програмата ще бъде готова и ще се избере основният град-партньор в рамките на инициативата.

Пилотните градове и техните добри практики са представяни в специални сесии по време на световни конгреси в цял свят, в публикации, издания, както и в онлайн пространството. Всичко това постепенно ще повишава видимостта и репутацията на Габрово като място, където се случва култура и се провежда динамична политика по отношение на нейното налагане като фактор в устойчивото развитие на града.

През 2016 г. интерес към Габрово като Пилотен град на културата прояви Фондация Саси от Матера (Италия) - Европейска столица на културата 2019. В партньорство с Община Габрово, Фондация Саси кандидатства с проект „Прозорци“ към фонда на Пловдив – Европейска столица на културата 2019. Реализирането на този проект през 2019 г. ще допринесе за рекламата на Габрово като дестинация за култура и туризъм. Предвиждат се директни излъчвания на ключови събития в трите града (Матера, Пловдив и Габрово), интерактивни дискусии, масирана реклама.

През 2016 г., за развитието на комплексен туристически продукт и неговото позициониране на вътрешния и международен пазар, са реализирани следните основни маркетингови дейности:

Участие в туристическите изложения и събития:

1. София Ваканция Експо.
2. Изложение Културен туризъм - Велико Търново.
3. Международна среща туризъм - Пловдив.
4. Национална среща на Асоциацията на българските туроператори и турагенти.

През отчетния период е организиран информационен тур за туроператори в Габрово, информационен тур за швейцарски журналисти и 4 бр. публикации в 4 швейцарски издания. Осъществено е посещение на американски блогър и са направени публикации в американски блог за туризъм. Реализира се семинар за собствениците на места за настаняване в Габрово с цел повишаване на капацитета и създаване на умения за работа в мрежа. Община Габрово се включи в кампания на Министерство на туризма за реклама с билбордове. През 2016 г. общината продължи участието си в рекламната кампания на международната мрежа за туризъм New destinations.

Дейността на Туристически информационен център през отчетната годината е насочена към утвърждаването на устойчив, комплексен туристически продукт: поддържане на два туристически портала visit.gabrovo.bg и gocenter.bg, осъществяване на информационни и маркетингови срещи, привличане на туроператори и др.

Специфична цел 2.2: Развитие на комплексен туристически продукт, като инструмент за устойчиво икономическо и социално развитие.

Проект „Вълнуващо Габрово“

2015 - 2020

Проектът е свързан с разработване и развитие на туристически атракции. Събитиеен туризъм. Създаване на мрежа от културни маршрути, тематични екопътеки и зелени коридори за велосипеден транспорт, панорамни площадки. Изграждане и подобряване на прилежащата инфраструктура (знакова информационна система и специфично осветление на КН, цялостно благоустройство и обзавеждане на средата около и към туристическите обекти) и обучение на персонала. Някои от дейностите могат да се извършват чрез доброволческата служба, създадена в проекта "Добра воля" в партньорство с НПО, ТУ Габрово, училища, читалища. Свързан е с проектите "Градски съкровища", "Паметта на мястото", "Старата крепост", "На Узана", "Пазител на гората" и "Многолико Габрово". Проектът е обвързан и с Културната стратегия на община Габрово 2014 – 2024.

Отговорна структура: Община Габрово

Партньорски структури: граждански и други организации, работещи в културния сектор, сектора на преживелищния туризъм и събитийния мениджмънт, ТУ Габрово, училища и читалища, младежки организации, доброволчески платформи като Time Heroes, NGOBG и др.

През 2016 г. са реализирани първите организирани събития в м. Узана от създадената Детска природна академия, която функционира целогодишно, а екипът положи усилия за промотиране и добро имиджово позициониране на академията, като специфичен и иновативен туристически и образователен продукт.

Проект „Габрово и региона“

2015 - 2016

Надграждане и разширяване на проект "Подкрепа за развитие на Регионален интегриран туристически продукт в общините Габрово, Севлиево и Трявна" и проучване на възможностите за партньорство със съседни общини, включително маркетинг и анализ на възможните места за настаняване спрямо типовете потенциални потребители. Проектът може да бъде обвързан с Културната стратегия на община Габрово 2014-2024 г.

Отговорна структура: Община Габрово

Партньорски структури: съседни общини, частни инвеститори и собственици на туристическа инфраструктура, организации от гражданския сектор, читалища.

През 2016 година Област Габрово официално стана член на NECSTouR – Европейска мрежа на регионите за устойчив и конкурентноспособен туризъм, а сътрудничеството между общините Габрово, Трявна, Севлиево и Дряново се регламентира със споразумение между четирите общини.

През 2016 г. се поддържа и рекламира регионалния туристически портал gocenter.go.

Проект „Старата крепост“

2017 - 2018

Приоритетен проект. Проучване, консервация, реставрация, експониране на антична и ранно-средновековна крепост Градище, вкл. устройство и благоустрояване на прилежащата територия и подходите към крепостта.

Отговорна структура: Община Габрово

Партньорски структури: организации, работещи в сферата на културното наследство, археологията и архитектурата: НИИКН, Национален археологически институт, университети (УАСГ, СУ, ПУ, Гърновски университет)

В резултат на стартирали през 2015 г. процедури (геодезично заснемане, почистване, определяне на режими - териториален обхват и промяна на категория) и предприетите действия, със Заповед № РД-9Р-18 от 17 юни 2016 г. на Министъра на културата (ДВ. бр. 61/05.08.2016 г.), беше променен статутът в частта граници и режими за опазване на недвижимата културна ценност „Късноантична и ранновизантийска крепост“, разположена в м. Градище, гр. Габрово. През 2017 година ще бъдат извършени археологически дейности и научно обследване на терена.

ПРИОРИТЕТ 3: ПОДКРЕПА ЖИЗНЕСПОСОБНОСТТА И КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА НА МСП.

Специфична цел 3.1: Насърчаване на предприемачеството и стимулиране на МСП в община Габрово, чрез прилагане на пакет от гъвкави местни стимули и мерки.

Проект „Идеи и връзки“

2014 - 2020

Приоритетен проект, включен в ИПГВР. Включва създаване и развитие на мрежа за иновативно бизнес и социално развитие, чрез пакети от стимули за развитие на МСП, посредничество за професионална реализация, предприемачество и изграждане на партньорства като двигател за устойчива местна и бизнес общност в Габрово. Проектът е от общоградско значение. Изисква проучване на специфичните потребности - анализ на връзките на градско ниво между изследванията, висшето и професионално образование, институциите на пазара на труда, предприемачите, обществените и граждански сектор и звеното за управление на ИПГВР, анализ на потенциала за посредничество в сферата на социалното предприемачество и приложните иновации; техническа подготовка и изпълнение на инвестиционна програма по проекта, подготовка и реализация на комуникационна стратегия и партньорска програма за професионална ориентация, специализирани обучения, квалификация и обмен на знания.

Отговорна структура: Община Габрово

Партньорски структури: Агенция по заетостта, частни и граждански организации работещи в сферата на развитие на човешките ресурси, бизнесът, образователни институции в сферата на средното и висшето образование (ТУ Габрово и други университети, училища), Фондация StartUP, сийд фондове като LaunchHub, Eleven и др.

През м. април 2016 г., с цел насърчаване на взаимодействието между местната власт, бизнеса, браншовите организации и науката, Община Габрово стартира реализацията на проект ESSPO „Портфолио на услуги за ефективна подкрепа на малки и средни предприятия“, финансиран по Програма Интеррег Европа. Проектът се явява естествено продължение на проект KNOW-HUB, финансиран по Програма Интеррег IVС и има за цел да бъдат проучени, и да се подобрят предоставените услуги на бизнеса (МСП), чрез изграждане на система за подкрепа на МСП за развитие на иновациите на територията на община Габрово. Посредством прилагането на добрия опит на партньорите, Община Габрово ще спомогне за насърчаване на иновациите в приоритетни сектори на местната икономика.

През м. ноември 2016 г. беше извършена партньорска проверка от партньорите от TECNALIA - Билбао, Испания за оценка на състоянието на иновационната еко-система на община Габрово. На 09 ноември 2016 г. се проведе начална среща на всички заинтересовани страни, с което стартира инициативата на Кмета на Община Габрово за изграждане на Консултативен Съвет по иновации. На срещата участваха представители на Община Габрово, Областна администрация Габрово, Габровска Търговско-Промислена Палата, Регионален офис на Българска Стопанска Камара, Габровски предприятия, млади предприемачи и иноватори, както и ръководството на Технически Университет – Габрово.

Партньорската проверка показва, че Габрово притежава стабилна група предприятия и значителен индустриален потенциал, които следва да се използват за развитието на икономика, базирана на иновации. Иновационната еко-система е необходимо да бъде доизградена посредством развитие и включване на организации/звена за технологичен трансфер и експертна консултантска подкрепа, които да подпомогнат по-доброто взаимодействие на бизнеса с образователните институции. Община Габрово ще изпълнява ролята на ментор в процеса, като ще съдейства за изграждането на ефективна система за подкрепа на МСП, както и за осигуряване на допълнителни стимули за насърчаване на иновациите. В рамките на системата се предвижда изграждане на платформа на Габровския бизнес, в която да присъстват профили на габровски производители, както и регистър на експерти и студенти, които ще участват в подготовката и консултирането на проекти за иновации. Консултативният Съвет по иновации ще работи активно за адаптиране на образователните програми към нуждите на бизнеса с подкрепата на Технически Университет – Габрово и професионалните гимназии на територията на община, както и за насърчаване на дуалната форма на обучение.

През 2016 г. са проведени множество срещи с бизнеса, на които са обсъдени нуждите от квалифицирани кадри, както и проблеми, свързани с изграждане и рехабилитация на довеждащата инфраструктура до индустриалните терени.

Проект „Гъвкав бизнес“*

2015 - 2018

Включен в ИПГВР. Проектът включва създаване на физически, финансови и информационни условия за гъвкаво предлагане на места за бизнес (коуъркинг, виж например: <http://www.betahaus.bg/>, <http://soho.bg/>). Аналогично на „Габрово глобално“, центровете за коуъркинг е целесъобразно да бъдат изградени върху неизползвани или частично използвани сгради и терени, вкл. административни, производствени сгради и складове. развитието на проекта не е непременно свързано със зоните за въздействие в ИПГВР (не се предвижда финансиране по Ос 1 на ОПРР).

*Може да се реализира чрез осъществяване на ПЧП.

Отговорна структура: Частни инвеститори

Партньорски структури: Община Габрово

Проектът не е стартирал през 2016 г. поради неидентифицирана възможност за финансиране и непроявен инвестиционен интерес.

Проект „Ефективно предприемачество“

2015 - 2020

Приоритетен проект. Насърчаване развитието на МСП и земеделски производители чрез провеждане на обучения и консултации относно възможностите за финансиране, управление на рисковете, бизнес планиране, счетоводни услуги, управление на персонала и други. Проектът може

да се изпълни съвместно с бранишовите организации. Свързан е с проект „Бизнес планиране“, „Идеи и връзки“, и „Широко огласяване“.

Отговорна структура: Областен информационен център (ОИЦ), Общинска служба "Земеделие и гори", НПО

Специфика: Финансиране на проекта по ОП „Иновации и конкурентоспособност“, в полето на хоризонталния приоритет насочени към създаване и развитие на ефективни и устойчиви системи за подкрепа и експертиза в нови и/или съществуващи агенции, организации и ведомства чрез развитието на модерни и иновативни услуги, които да допринесат за повишаване на конкурентоспособността на предприятията в страната. За целта трябва да бъдат проследени възможностите общината да бъде в ролята на такъв тип бенефициент.

Партньорски структури: Бранишови и подобни организации на регионално и национално ниво, организации, работещи в сферата на човешките ресурси и събитийния мениджмънт, бизнеса и гражданския сектор, университетите (ТУ Габрово, но не само), предприемачески сийд фондове (LaunchHub, Eleven, др.).

За отчитане на дейностите по този проект е подадена информация от Общинска служба по земеделие – Габрово.

Изпълнени са множество индивидуални и групови срещи със земеделски стопани и общински власти за предоставяне на навременна информация по отношение на условията и сроковете за кандидатстване по схеми и мерки от ПРСР 2014-2020, Директни плащания 2016, Национални схеми и Пазарна подкрепа.

На 23.01.2016 г. е проведена среща със земеделски стопани, на която е разискван срока за пререгистрацията по Наредба №3/1999 г., както и новостите при кандидатстване в кампания за подпомагане 2016 г., срока за плащане на белите петна по процедурите на чл.37в от ЗСПЗЗ. Раздадени са информационни материали.

На 29.01.2016 г. в залата на Търговско-промишлената палата в гр. Габрово земеделски производители и представители на ОД "Земеделие" Габрово и ОСЗ - Габрово дискутираха промените на ЗСПЗЗ, касаещи регистрирането на правните основания до 15.02.2016 г. и географското очертаване на заявените земи за подпомагане.

На 20.04.2016 г. е проведено обучение на фермери относно хигиената на добив на сурово мляко. Присъстващите са запознати със заболяването Нодуларен дерматит. Лектори са експерти от ОДБХ - Габрово, ИЖН-Костинброд, ЗИ - Шумен, ИПЖЗ - Троян, НССЗ – Габрово.

На 25.11.2016 г. е проведен семинар в Габрово, организиран съвместно с НССЗ - ТОО и Тракийски университет гр. Стара Загора на тема „Актуални проблеми по пчелната патология“.

На 15.09. 016 г. в гр. Габрово, площад "Възраждане", по инициатива на Министерство на земеделието и храните е организирано изложение на родни храни и хранителни продукти, като част от кампанията "ПОДКРЕПЯМЕ БЪЛГАРСКОТО". 30 земеделски стопани от областта се включиха със стоки и продукти собствено производство. Целта на кампанията е да се окаже подкрепа на местните производители и преработватели в опазването и съхранението на традиционното производство у нас.

За подпомагане на бенефициентите при попълване на заявленията и идентифициране на ползваните площи и заявяване на животни за подпомагане в ОСЗ в рамките на Кампания директни плащания

2016 г. са изготвени и подадени 264 бр. заявления на земеделски стопани, като общата подпомагана площ по схеми и мерки е била 4542.41 ха.

По-долу е показана подробна справка от Общинска служба по земеделие – Габрово.

Общото разпределение по схеми и мерки за територията на Община Габрово е:

I. Схеми за директни плащания

1. Схеми за подпомагане на земеделски стопани базирани на площ

Схема	Заявления /брой/	Площ / ха/
Схема за единно плащане на площ (СЕПП);	221	4542.41
Схема за плащане за селскостопански практики, които са благоприятни за климата и околната среда – зелени директни плащания (ЗДП)	221	-
Схема за преразпределително плащане (СПП)	221	-
Схема за дребни земеделски стопани (ДЗС)	46	-
Схема за млади земеделски стопани (МЗС)	14	
Схема за обвързано подпомагане за плодове (СП)	19	40.22
Схема за обвързано подпомагане за зеленчуци-полско производство (СЗ)	3	3.56
Схема за подпомагане земеделски стопани за протеинови култури (СПК)	13	98.38

2. Схеми за подпомагане на земеделски стопани за селскостопански животни

Схема	Заявления /брой/	Животни /бр./
Схема за обвързано подпомагане за млечни крави (СМК)	20	587
Схема за обвързано подпомагане за месодайни крави и/или юници (СКЮ)	14	124
Схема за обвързано подпомагане за млечни крави и/или месодайни крави под селекционен контрол (ЕЖСК)	3	269
Схема за обвързано подпомагане за овце-майки и/или кози-майки (ДПЖ)	32	703
Схема за обвързано подпомагане за овце-майки и/или кози-майки под селекционен контрол (ДЖСК)	3	469

3. Схеми за преходна национална помощ

Схема	Заявления /брой/	Площ / ха/ Животни бр.
Схема за преходна национална помощ за земеделска земя на хектар (ПНДП)	109	1789.03
Схема за преходна национална помощ за говеда, необвързана с производството (ПНДЖ1)	16	658
Схема за преходна национална помощ за овце-майки и кози-майки, обвързана с производството (ПНДЖ3)	9	1316

II. Мерки от програмата за развитие на селските райони

1. Мярка 10 "Агроекология и климат" (Мярка 10)

Направление	Заявления /брой/	Площ / ха/ Животни бр.
Възстановяване и поддържане на постоянно затревени площи с висока природна стойност (ВПС)	6	203.59
Контрол на почвената ерозия	16	54.94
Опазване на застрашени от изчезване местни породи, важни за селското стопанство	2	353

2. Мярка 11 "Биологично земеделие" (Мярка 11)

Направление	Заявления /брой/	Площ / ха/ Животни бр.
Биологично растениевъдство	27	50.3
Биологично пчеларство	9	973

3. Мярка 214 "Агроекологични плащания" от ПРСР 2007 – 2013 (АЕП).

Направление	Заявления /брой/	Площ / ха/ Животни бр.
Биологично растениевъдство	20	55.07
Възстановяване и поддържане на затревени площи с висока природна стойност (ВПС)	1	0.73
Биологично пчеларство	1	60

4. Мярка 12 "Плащания по "Натура 2000" и Рамковата директива за водите" (Мярка 12)

Направление	Заявления /брой/	Площ / ха/
Плащания по Натура 2000	5	46.64

5. Мярка 13 "Плащания за райони с природни или други специфични ограничения" – подмярка 13.1. Компенсационни плащания в планински райони/(НР1) и подмярка 13.2. Компенсационни плащания за други райони, засегнати от значителни природни ограничения/(НР2)

Направление	Заявления /брой/	Площ / ха/
Компенсационни плащания в планински райони (НР1)	159	2944.1
Компенсационни плащания за други райони, засегнати от значителни природни ограничения (НР2)	41	752.48

Във връзка с изпълнение на дейностите на териториален областен офис Габрово при Национална служба за съвети в земеделието през 2016 година, свързани с насърчаване на земеделските стопани и други заинтересовани лица от община Габрово, чрез провеждане на обучения и консултации относно различните възможности за финансиране и бизнес планиране, са консултирани 167 лица от община Габрово. Общият брой контакти с горепосочените консултирани лица от община Габрово е с 344 лица.

Общият брой консултации, предоставени по различни теми, свързани със земеделието на земеделски стопани и заинтересовани лица от община Габрово, е 985, в т.ч.:

- Консултации, свързани с мерките от ПРСР 2007-2013 година - 45 броя;
- Консултации, свързани с мерките от ПРСР 2014-2020 година - 144 броя;
- Консултации, свързани със схемите за директни плащания - 79 броя;
- Специализирани консултации – 116 броя;
- Други консултации - 98 броя.

10 броя млади фермери от община Габрово се подпомагат целогодишно при изпълнение на одобрени бизнес проекти по подмярка 6.1 „Стартова помощ за млади земеделски производители“ от ПРСР 2014-2020 година.

Изготвени са 39 бр. бизнес планове и заявления за кандидатстване на земеделски стопани по подмярка 6.3 „Стартова помощ за развитие на малки земеделски стопанства“(предстои одобрение от страна на ДФЗ)

Проведени са 10 броя информационни срещи - семинари, свързани с възможностите за финансиране по мерките от ПРСР 2014- 2020 година, в които са взели участие земеделски стопани и заинтересовани лица от община Габрово. На тези информационни събития са обучени над 120 човека от община Габрово.

Специфична цел 3.2: Подобряване на условията и базисната инфраструктура до и в производствените зони и терени на територията на общината, в т. число и чрез регенерация и конверсия.

Проект „Кафяви зони“* 2014 - 2018

***Приоритетен проект, включен в ИПГВР.** Проектът включва почистване, реконструкция и конверсия на индустриални терени. Обект на интервенция са замърсени, неизползвани или частично използвани терени, при които има намерения за партньорство от страна на собствениците. Проектът трябва да включва дейностите: проучване на специфичните потребности (анализ на нагласите на собствениците, правен и финансово-икономически анализ на бизнес модел, въз основа на финансови инструменти), подготовка на схема за възобновяване на „кафяви“ зони, устройствена и техническа подготовка и съгласуване и изпълнение на инвестиционна програма, подготовка на механизъм за управление, изготвяне и реализиране на бизнес план и маркетингова стратегия с план за действие за възобновяване на „кафявите“ зони въз основа на публично-частни партньорства.*

*Може да се реализира чрез осъществяване на ПЧП.

Отговорна структура: Частни инвеститори в партньорство с Община Габрово

Партньорски структури: НПО, организации, работещи в сферата на събитийния мениджмънт и културните индустрии, организации управляващи подобен тип обекти в ЕС (например: <http://www.spinnerei.de/from-cotton-to-culture-en.html>, <http://www.bcn.cat/fabriquesdecreacio/en/>)

Изпълнението на този проект е в пряка зависимост от инвестиционните намерения на бизнеса. През 2016 г. започна подготовка за реализиране на две мащабни инвестиции в град Габрово – нова фабрика на фирма „Габинвест“ ЕООД и създаване на нова българо-израелска фирма по инициатива на собствениците на „Мехатроника“ АД. Ръководството на Община Габрово участва активно съвместно

с ръководствата на фирмите в срещи с Българска Агенция за инвестиции за стартиране на процедура по сертифициране на двете инвестиции клас „А“.

Проект „Трудът е песен“*

2016 - 2017

Включен в ИПГВР. Създава места за обслужване и отдих на работещите и осигуряване на охрана на труда, чрез оптимизация на ползването на индустриални терени и сгради, включително организиране на модулни преместваеми търговски обекти, спортни площадки и кътове за отдих. Предвижда се ползването на свободни, неизползвани или частично използвани сгради и терени в близост до функциониращите предприятия, както и до възможните локации за разполагане на гъвкавите пространства за бизнес (коуъркинг) и мрежата от елементи, част от дисперсията технологичен парк, включително гъвкави пространства за развойна дейност, логистика, работни места за МСП, представителни места за срещи и конференции. Свързан е с проектите „Градските градини“ и „Хора и улици“.

*Може да се реализира чрез осъществяване на ПЧП.

Отговорна структура: Частни инвеститори в партньорство с Община Габрово **Партньорски структури:** НПО, организации, работещи в сферата на събитийния мениджмънт и културните индустрии, организации управляващи подобен тип обекти в ЕС (например: <http://www.spinnerei.de/from-cotton-to-culture-en.html>, <http://www.bcn.cat/fabriquesdecreacio/en/>)

Във връзка с бъдещата реализация на проект за устойчив градски транспорт и информационното обезпечаване на спирките, са разгледани основните бизнес локации, които да бъдат обхванати от проекта, с оглед обезпечаване на фирмите с обществен транспорт за работещите в тях.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2. ПОСТИГАНЕ НА СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ, СЪБЛИЖАВАНЕ И СЪЗДАВАНЕ НА ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПЪЛНОЦЕНЕН И ДОСТОЕН НАЧИН НА ЖИВОТ.

ПРИОРИТЕТ 4: РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИЯ КАПИТАЛ И НАСЪРЧАВАНЕ УЧЕНОТО ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ.

Специфична цел 4.1: Прилагане на ефективни мерки за квалификация и преквалификация на работната сила, и насърчаване ученето през целия живот, в съответствие с икономическия профил на Община Габрово и съобразно идентифицираните потребности на бизнеса.

Проект „Работа за всички“

2014 - 2020

Приоритетен проект. Проектът е свързан с осигуряване на помощ и подкрепа (чрез предоставяне на сграда или пространство; осигуряване на оборудване) за създаване на център за квалификация, преквалификация и учене през целия живот. Свързан е с проекта "Идеи и връзки" от ИПГВР.

Отговорна структура: НПО, Частни инвеститори, ТУ Габрово и Община Габрово

Партньорски структури: Агенция по заетостта, частни и граждански организации работещи в сферата на развитие на човешките ресурси, бизнесът, образователни институции в сферата на средното и висшето образование (ТУ Габрово и други университети, училища)

През месец октомври 2016г. стартира изпълнението на Регионална програма за заетост и обучение на област Габрово, община Габрово. Срокът за изпълнение е 5 месеца, като на длъжността общ работник са наети 5 лица на пълно работно време и 2 лица на непълно работно време.

Специфична цел 4.2: Повишаване възможностите за професионална реализация на младежите, съвместно с училищата, ТУ Габрово и компетентни държавни органи и бизнеса.

Проект „Младите в действие“

2015 - 2020

Информационни кампании за бизнеса и работната сила в община Габрово относно гъвкавите форми на заетост /"работа под наем"/ и възможността местните фирми да наемат учениците от професионалните гимназии в последна година и след завършване на образованието им.

Пояснение за работа под наем: специално лицензирани от Министерство на труда и социалната политика агенции наемат лица на работа и ги отдават на фирми под наем за определен срок. Така едно лице може да работи по гъвкав начин – няколко месеца в една фирма, после в друга, а няколко месеца да не работи. Това е подходяща форма на заетост за лица без трудов стаж, близо до пенсионна възраст или желаещи да разполагат гъвкаво със свободното си време.

Отговорна структура: НПО, Частни инвеститори, ТУ Габрово и Община Габрово

Партньорски структури: Специално лицензирани от Министерство на труда и социалната политика агенции наемащи лица на работа и отдаващи ги на фирми под наем за определен срок, РДСП, бизнесът, университети, училища с професионален профил

През учебната 2016/2017 година в ПТГ "Д-р Никола Василиади" се реализира проект "Дуално обучение в България" на МОН и Търговско представителство на Австрия по специалност "Машини и системи с ЦПУ" чрез дуално обучение в една паралелка с 26 ученици.

От октомври 2016 г. 24 ученика от 12-ти клас на ПТГ „Д-р Никола Василиади“ в град Габрово се обучават в 5 габровски фирми в реална работна среда по дуална система, с трудов договор и възнаграждение в рамките на проекта „Дуално обучение в България“ на ADVANTAGE AUSTRIA/Стопанска камара Австрия. Те усвояват спецификите на професия „Мехатроника“ под ръководството на специално обучени наставници от WIFI Австрия. Фирмите, в които се осъществява обучението по дуална форма, са Габинвест ЕООД, Импулс АД, Подемкран АД, Резбонарезни инструменти Габрово ЕООД и Цератицит България АД.

За подпомагане кариерното ориентиране на учениците и студентите е реализирана инициатива „Мениджър за един ден“ с участието на младежи, на които е предоставена възможност да се запознаят с профила на институцията, за която са кандидатствали.

В изпълнение на проект на Министерство на образованието и науката „Система за кариерно ориентиране в училищното образование“, Центърът за кариерно ориентиране осъществява кариерно ориентиране по следните направления:

- Осъзнаване на възможностите
- Самоосъзнаване
- Учене за вземане на решение
- Учене за осъществяване на преход

В тези раздели се работи с ученици от 1-12 клас, като преимуществено се работи с ученици 7-8 клас и 11-12 клас, тъй като на тях им предстои преминаване в по-горна образователна степен или на пазара на труда.

ПРИОРИТЕТ 5: ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО И ДОРАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНАТА ИНФРАСТРУКТУРА И РАЗШИРЯВАНЕ ДОСТЪПА ДО ОБЩЕСТВЕНИ УСЛУГИ.

Специфична цел 5.1: Прилагане на комплексни мерки за интеграция на уязвимите групи чрез насърчаване приобщаването, подкрепа на социалното включване и намаляване на бедността в община Габрово.

Проект „Достоен живот“ 2014 - 2020

Приоритетен проект. Проектът предвижда подпомагане на възрастните хора в селата в полската и домашната работа чрез насърчаване на доброволчеството сред деца и младежи. Надгражда пилотният проект "Приеми ме на село". Свързан е със създаване на мрежа от приемни села в общината. Основно две целеви групи: деца на възраст 12-17 години, които да се запознаят с живота на село, бита, културата и традициите; другата целева група е младежи на възраст 17-25 години, чиято основна роля е да помагат на доброволчески принцип ежедневиите дейности на живеещите в приемното село, в това число и селскостопански труд. Проектът е свързан с проекта "Добра воля", "Широко огласяване" и "Съвременно училище".

Отговорна структура: НПО, Частни инвеститори, ТУ Габрово и Община Габрово

Партньорски структури: Организации с опит в организацията на доброволчески кампании, платформи като TimeHeroes, www.ngobg.info

През месец юли 2016г. четири села от община Габрово – с. Донино, с. Беломъжите, с. Поповци и с.Харачерите приеха 76 „внучета назаем“ в „Приеми ме на село“ 2016 г. „Внучетата“ бяха настанени в домовете на 25 възрастни семейства. Общо над 60 баби и дядовци „под наем“ се включиха в инициативата на Община Габрово и предадоха своите знания и опит на деца и младежи от цялата страна, като ги учиха на българските традиции, бит и култура - занаяти, кулинарно наследство, фолклор, народни обичаи. От своя страна младежите оказаха помощ и подкрепа на възрастните хора в ежедневиите им дейности, свързани с грижи за дома, градината и домашните животни.

За реализиране на инициативата „Приеми ме на село“ са изразходени общо 16 750 лв.

Разходи са разпределени, както следва:

Финансиране от Телус – 9 500 лв.

Финансиране от Община Габрово – 7 250 лв.

Проект „Шарено мънисто“ 2015 - 2016

Приоритетен проект. Изготвяне на проучване с цел създаване на цялостна стратегия за интеграция на ромите, което да включва: анализ на настоящата ситуация - брой, местоположение, проблеми на обитаването, здравен и образователен статус, конфликти със съседските общности, изследване на съществуващи връзки и общностите, с които си общуват, нужди.

Институционален анализ и изследване на практиките на Агенция Социално подпомагане, Регионален инспекторат по образованието, Агенцията за закрила на детето и Регионална здравна инспекция по въпросите свързани с интеграцията на ромите. Изследване на нагласите към ромите от страна на работодатели, образователните институции, кварталните общности.

Идентифициране на възможни начини за решаване на съществуващите конфликти и проблеми с цел въвеждане и прилагане на успешни мерки за интеграция на ромите. Това може да се случва чрез създаване на центрове и мобилно звено за работа с ромските общности. Проектът може да се осъществи чрез ПЧП. В реализирането на проекта може да се включат доброволци и местни неправителствени организации.

Проектът е свързан с проектите "Дом за всички", "Квартален иконом" и "Човешка близост". Стратегия - продължителност 2 години. Пилотен проект - след стратегията до края на периода.

Отговорна структура: *Община Габрово, НПО, Ромски организации и Държавни структури*

Партньорски структури: *Институт "Отворено общество", "Национална мрежа на здравните медиатори" и други организации с опит в работата с малцинствени общности; Университети със специалност социология, културология и история на изследвания в сферата (СУ, НБУ, ПУ и др.)*

1. С Решение №158/28.07.2016г. на Общински съвет-Габрово е приет Общински план за интегриране на българските граждани от ромски произход и др. български граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромската ситуация в Община Габрово. Основните приоритетни области в плана съвпадат с тези в Националната стратегия, а именно:

- образование;
- здравеопазване;
- жилищни условия;
- заетост и социално включване;
- върховенство на закона и недискриминация;
- култура и медии.

За 2016 г. е изготвена информация от община Габрово по плана, във връзка с изготвяне на годишен мониторингов доклад в изпълнение на Националната стратегия за интегриране на ромите.

2. През м. септември 2016г. стартира проект "Комплекс за социално-здравни услуги за деца до 7-години и техните семейства в риск". В Комплекса се предоставят дейности и услуги, насочени към подобряване на грижите за деца в ранна детска възраст и изграждане на умения за добро родителство.

3. През 2016 г. е одобрен проект „Интеграционни мерки за повишаване училищната готовност на децата в община Габрово“, по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ на стойност 500 000 лв. Проектното предложение има за цел подпомагане успешното включване в образователната система на децата от етническите малцинства и/или от маргинализирани обществени групи посредством разнообразни подходи и мерки. Специфичните цели на предложението са насочени към равнопоставено включване на всички деца в групите за предучилищна подготовка, възпитание в толерантност, разбиране и приемане, включване на родителите във възпитателния процес и моделиране на обществените нагласи. За постигане на посочените цели Община Габрово ще работи в партньорство с ДГ „Ран Босилек“ и Партньор ЦМДТ „Амалипе“ в продължение на 26 месеца.

Проект „Топъл подслон“

2014 - 2015

Приоритетен проект. *Създаване на Общински подслон за бездомни лица от община Габрово в съответствие с Областна стратегия за развитие на социалните услуги на област Габрово (2011 - 2015 г.) - актуализация. Социална услуга, свързана с осигуряване на подслон, храна, социални консултации, посредничество за намиране на работа, жилище и финансова подкрепа. Целеви групи:*

безпризорни и скитащи лица от общината, трайно останали без подслон и възможност за осигуряване на прехраната си. Проектът може да се обвърже с проекта "Добра воля".

Отговорна структура: Община Габрово

Партньорски структури: неправителствени организации в сектора на социалните услуги, вкл. Червен кръст, МВР, МБАЛ „Тота Венкова“

През есенно-зимния сезон на 2016/2017 г. са осигурени подслон и топла храна на 22 бездомни лица. Бездомните лица получиха вещи от първа необходимост. Осигурена е и денонощна охрана.

Топлата храна е осигурена по проект „Обществена трапезария“, финансирана по Оперативна програма „Храни и/или основно материално подпомагане на най-нуждаещите се лица“.

За осигуряването на топъл подслон са изразходени средства в размер на 5 700лв., от които 2 660лв. са изплатени за охрана, а останалите 3 040лв. са изразходени за осигуряването на топла храна.

Специфична цел 5.2: Подобряване качеството на социалните услуги и услугите в здравеопазването и образованието /здравна профилактика, ефективна жилищна политика и образователна медиация/.

Проект „Съвременно училище“

2015 - 2016

Приоритетен проект. Проектът е свързан с организиране на обучения за внедряване на нови практики в представянето на учебния материал и обичуването с учениците. Образователни панели на тема нови комуникационни канали. Свързан е с проекта "Даровити деца" с цел запознаване с критериите за идентифициране на такива деца и изготвянето и прилагането на Комуникационната стратегия.

Отговорна структура: Община Габрово, РИО - Габрово

Партньорски структури: НПО организации, работещи с деца (например ИМКА – Габрово, „Мечти и Отбори“, „Заедно в час“, Национална мрежа „За децата“, Сдружение „Селище зелено училище“, „Фабрика за идеи“, Народно читалище „Бъдеще сега“, Фондация „Заедно – обичуване за подкрепа и развитие“ и други)

През 2016 година е утвърдена Програма "Младежки дейности" за 2016 година, по която са реализирани три проектни предложения, насочени към младите хора на обща стойност 17 713,31 лева с участието на около 800 младежи.

Спечелен е Проект „ОРБИТА – Образование за Развитие – за Бъдеще, Израстване, Толерантност и Активност“. Бенефициент е Община Габрово в партньорство с Фондация „Общност Ново начало“-Сдружение „Майки срещу дрогата“. Проектът ще се изпълнява през 2017 г. с общ бюджет от 7500 лв.

Проектът е финансиран по първа фаза на грантовата система за финансиране на мини проекти по проект "LADDER" (Local Associations as Drivers for Development and Education Raising) – Местните власти като двигатели на развитието и повишаване на познанието.

Проект „ОРБИТА“ е насочен към ограничаване на проблема с употребата и злоупотребата с наркотични вещества, чрез изготвяне и реализиране на превантивна образователна програма, прилагаща на практика концепцията DEAR (Development Education and Awareness Raising – Обучение за развитие и повишаване на познанието).

Основната цел на проекта ще бъде постигната чрез информирани и придобиване на знания, развиване на личностни и социални умения, формиране на позитивни нагласи за здравословен начин на живот и предоставяне на възможности за активно участие на младите хора в живота на местната общност.

Проектът ще разшири капацитета на местната власт по отношение превенцията на употребата и злоупотребата с наркотични вещества при младите хора – рисков фактор за развиване на зависимости, водещи до отпадане от образователната система, маргинализация, спадане на социалния и икономическия статус. Същевременно проектът ще бъде насочен и към промяна в обществените нагласи по отношение употребата на наркотици и по отношение на зависимите, като лица, нуждаещи се от дългосрочно лечение и подкрепяща социална среда. Промяната в нагласите ще бъде постигната чрез информирани на целевите групи по проекта и широка медийна кампания.

Злоупотребата и зависимостта от психоактивни вещества са здравен, психологически, социален, правен и образователен проблем, който налага превантивната дейност да бъде извършвана от широк кръг специалисти към различни целеви групи – ученици, младежи, родители, педагози, медици. Чрез сформирани мрежа от специалисти, които да обменят знания, личен опит и добри практики от различни области на превенцията, лечението и рехабилитацията на зависимости, ще се създаде превантивна образователна програма, насочена към различните целеви групи. Програмата ще използва интерактивни и иновативни методи и подходи, с които да бъдат постигнати целите и задачите на настоящия проект. След одобрение от РИО – Габрово и НЦН - София, програмата ще бъде апробирана в едно учебно заведение на територията на община Габрово, с активното участие на специалисти от Общински съвет по наркотични вещества /ОбСНВ/ и Превантивно-информационен център по зависимости /ПИЦ/, младежи – доброволци от Младежкия съвет по наркотични вещества /МСНВ/, представители на организациите – партньори, педагози от включеното учебно заведение.

Проект „Даровити деца“ 2015 - 2020

Приоритетен проект. Проучване на потребностите и възможностите за развитие на даровитите деца в областта на спорта, науката и изкуствата и създаване на фонд за подкрепа. Прилагане на подходи за идентифициране на даровитите деца. Създаване на Комуникационна стратегия за широко огласяване на техните дарби и постижения, включване в изложби, празници и т.н. Свързан е с проекта "Съвременно училище".

Отговорна структура: Община Габрово

Партньорски структури: НПО организации, работещи с деца (например ИМКА – Габрово, „Мечти и Отбори“, „Заедно в час“, Национална мрежа „За децата“ и други)

През 2016 година е осъществено проучване по Програмата за Закрила на деца с изявени дарби и са отпуснати стипендии на 3 ученици на обща стойност 2 430 лева.

Проведена е кампания и проучване за оповестяване на постиженията на ученици от габровските училища в областта на науката, изкуството и спорта. Тържествено са връчени дипломи на отличилите се 219 ученици на общинското събитие "Дарования и постижения".

Проект „Родители в училище“ 2014 - 2020

Приоритетен проект. Проектът е свързан със запознаване и въвличане на родителите в процеса на обучение. През първата година ще се изпълни пилотен проект.

Отговорна структура: Община Габрово, училищни настоятелства

Партньорски структури: читалища, неправителствени организации в сферата на човешките ресурси и ученето през целия живот

Създадени са Обществени съвети в 10 детски градини и 15 училища с участието на родители за подпомагане развитието на детската градина и училището, и за граждански контрол на управлението.

Проект „Училищният двор“

2014 - 2017

Приоритетен проект, включен в ИПГВР. Проектът е свързан с приспособяване на дворовете на училищата и на детските градини и ясли за дейности на открито в контекста на идеята за „средата като третия учител“ и има за цел да подкрепи различни нетрадиционни подходи на обучение. Включва и прилагане на иновативни решения за събиране и използване на дъждовните води за повторна употреба, въвеждане на разделно събиране на отпадъците, внедряване на инсталации и провокации към учениците, родителите, гражданите и обществеността с екологична и социална насоченост. Обвързан и с Културната стратегия 2014-2024 - Инструмент 7 Неформален образователен център.

Отговорна структура: Община Габрово

Партньорски структури: общински училища, детски градини и ясли, организации, работещи в сферата на екологичното, неформалното образование

По проект „Красива България“ през 2016 беше изпълнено благоустрояването на дворните площи на детска ясла „Славейче“ в Габрово.

Три образователни институции в града са получили финансиране от националната кампания „За чиста околна среда – 2016 г.“ - Национална Априловска гимназия с проект „Облагородяване и оформление на двора на НАГ към ул. „Иван Гюзелев“, 6 ОУ „Иван Вазов“ с проект „Природата при нас“ и Професионална техническа гимназия „Д-р Никола Василиади“ с проект „Здрави и силни“. Всеки един от проектите е на стойност 5 000 лева.

Проект „Добро здраве“* 2014 - 2020

Приоритетен проект. Проектът е свързан с осъществяване на дейности в областта на здравната профилактика и образователната медиация за здравословен и активен начин на живот. Проектът е насочен към широк кръг от хора, не само към малцинствени или маргинализирани групи. Има за цел да установи устойчива практика на запознаване и приобщаване на общността към здравословния и активен начин на живот за намаляване на негативните тенденции по отношение на здравния статус на населението в община Габрово. Предвижда се дейностите по проекта да продължават през целия програмен период, като конструирането и установяването на практиките се очаква да се реализира за две години.

*Може да се реализира чрез осъществяване на ПЧП.

Отговорна структура: Община Габрово

Партньорски структури: РЗИ, „Национална мрежа на здравните медиатори“ и НПО

През 2016 г. продължи реализирането на шеста фаза на детската компонента на програма "Синди" "Здрави деца в здрави семейства". Организиран са ученически спортни игри с ученици от III до IV

клас, посещаващи училищата на територията на Община Габрово. Проведена е викторина на тема двигателна активност и здравословно хранене и вредата от тютюнопушенето и алкохола. В изпълнение на дейностите по програмата е проведено обучение на медицинските специалисти относно рисковите фактори, влияещи върху здравето на деца и ученици, промоция на здравословното хранене и превенция на адинамията. Медицинските кабинети бяха оборудвани с дидактични материали за здравно образователна дейност. Работи се по подобряване на материалната база. Провеждат се ежемесечни беседи свързани със здравословното хранене и промоция на здравословният начин на живот.

Проект „Мобилен доктор“*

2016 - 2020

Проектът е свързан с проучване за възможностите и нуждите за осигуряване на мобилни здравни услуги на територията на общината.

*Може да се реализира чрез осъществяване на ПЧП.

Отговорна структура: Община Габрово

Партньорски структури: РЗИ

Инициативата не е стартирала поради липса на финансиране.

Проект „Човешка близост“*

2016 - 2017

Приоритетен проект, включен в ИПГВР. С този проект се предвижда доразвитие на социалните услуги в близост до потребителите. Целта е превръщане на социалните услуги във вид социално предприемачество – включване чрез обучение, чрез активна и продължителна работа на хора от сектора с хора извън него за подобряване нивото на предлаганите социални услуги, в това число и под формата на стаж. Предвижда включване в социалните услуги на хора извън сектора чрез доброволчески кампании сред младежи и студенти, безработни. Проектът е свързан с проектите „Сърцето на квартала“ и „Училищния двор“.

Развитието на проекта не е непременно свързано със зоните за въздействие в ИПГВР (не се предвижда финансиране по Ос 1 на ОПРР).

*Може да се реализира чрез осъществяване на ПЧП.

Отговорна структура: Община Габрово

Партньорски структури: РДСП, организации, работещи в сферата на социалните услуги, доброволчески платформи като TimeHeroes, ngobg.info

На 01.02.2016 г. Община Габрово стартира изпълнението на проект „Подкрепа за независим живот на възрастни и лица с увреждания“, финансиран по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020г. Основна дейност по проекта е предоставяне на социалните услуги „Личен асистент“ и „Социален асистент“. Проектът е с продължителност 20 месеца, като реално услугите ще се предоставят 18 месеца в периода месец 04.2016 г. – месец 09.2017 г.

Целеви групи по проекта са:

- безработни лица в трудоспособна възраст;

- деца/лица с трайни увреждания с ограничения или невъзможност за самообслужване;
- възрастни хора с ограничения или невъзможност за самообслужване с различни видове увреждания, вследствие на които се намират в социална изолация, и в невъзможност да организират самостоятелно ежедневното си обслужване.

За предоставянето на услугите личен и социален асистент след проведена конкурсна процедура в Община Габрово са назначени 10 лица на длъжността „Социален асистент“ и 56 лица, като „Лични асистенти“. За периода месец април – месец декември 2016г. са обслужвани общо 148 лица, разпределени за двете услуги:

- 62 лица, подкрепени от личен асистент;
- 86 лица, подкрепени от социален асистент.

Ползването на социалните услуги личен и социален асистент е безплатно за потребителите. В рамките на 8-часов работен ден социалните асистенти обслужват 5-6 лица, а личните асистенти обслужват едно лице в рамките на 4 часа. Изключение правят случаите, където майка се грижи за двете си деца /близначета/ и семейства, където личен асистент подпомага и подкрепя съпруг и съпруга. За предоставянето и администрирането на двете социални услуги е изграден офис (местоположение – Спортна зала „Орловец“), в който работят 2 лица – социален работник на пълно работно време и сътрудник социални дейности на непълно работно време. В центъра, потребителите на услугите, както и асистентите имат възможност да търсят и получават необходимата им информация, като същевременно имат възможност да ползват психологическа, мотивационна и др. подкрепа.

Проект „Дом за всички“*

2016 - 2020

Приоритетен проект, включен в ИПГВР. Проектът залага изграждане на нов или обновяване на остарял жилищен фонд за осигуряване на достъп до социални жилища. Обект на интервенция са сгради и жилища, общинска собственост, чрез които се предоставя достъп до социални жилища, както и изграждане на нови сгради. Обхватът на проекта е извън строителните граници на град Габрово в рамките на общинската територия.

*Последващото управление и поддържане достъпа до социални жилища може да бъде осъществено посредством публично-частно партньорство. Проектът е обвързан с проектите Шарено мънисто, Човешка близост и Квартален иконом.

Отговорна структура: Община Габрово

Изграждането/обновяването на социални жилища е включено в основния списък с обекти на Инвестиционна програма за реализация на приоритетни проекти от ИПГВР на гр. Габрово по ОП „Региони в растеж“ 2014 – 2020, съобразно сключено през 2016 г. споразумение с Министерство на регионалното развитие и благоустройството. Очаква се през 2017 г. да бъде подготвен и подаден за оценка проект осигуряване на социални жилища за групи в неравностойно положение.

ПРИОРИТЕТ 6: ОСЪВРЕМЕНЯВАНЕ, ПОДОБРЯВАНЕ И РАЗНООБРАЗЯВАНЕ НА КУЛТУРНАТА СРЕДА.

Специфична цел 6.1: Подобряване състоянието на културната инфраструктура като предпоставка за развитие на съвременен културен продукт в община Габрово.

Приоритетен проект, включен в ИПГВР. В Зоната на публични функции с висока обществена значимост, проектът се фокусира върху сградата на Дом на културата „Емануил Манолов“ и прилежащи пространства, терена и сградата на Летен театър, сградата на Художествена галерия „Христо Цокев“ и прилежащи пространства, сградата на Драматичен театър „Рачо Стоянов“ и Народно читалище „Априлов-Палаузов“ и цели възстановяване на ключови обекти на културната инфраструктура в Габрово. В Зоната с преобладаващ социален характер, проектът се фокусира върху Дома на хумора и сатирата, бившата Професионалната гимназия по текстил и моден дизайн, Планетариума и сградата на бившия Пионерски дом и бившия Младежки дом и цели възстановяване на ключови обекти на културната инфраструктура в Габрово. Проектът включва ремонт, осъвременяване, внедряване на енергоспестяващи мерки, прилагане на иновативни решения за събиране и използване на дъждовните води за повторната им употреба и изграждане на достъпна среда и благоустройство на прилежащите пространства. Обвързан е с инструментите в Културната стратегия 2014-2024 -Инструмент 4 Дизайн център, Инструмент 5 Международна академия за дизайн, Инструмент 6 Международен резидентен център, Инструмент 8 Обучителни програми за културни мениджъри, Инструмент 12 Проект за осъвременяване и развитие на идентичността на Габрово като столица на хумора и сатирата. Предвижда и изграждане на „Център за съвременни изкуства“, съгласно Културната стратегия 2014-2024 - Инструмент 1 Център за съвременни изкуства. Възможно партньорство със собственици на вече съществуващи и подходящи за целта сгради.

*Може да се реализира чрез осъществяване на ПЧП.

Отговорна структура: Община Габрово

Партньорски структури: Организации, работещи в независимия културен сектор

Изготвени са и са съгласувани с НИНКН - София проекти от Регионален исторически музей – Габрово и РБ «Априлов - Палаузов» за осъществяване на ремонтни дейности на сградите. Изцяло обновена е залата за събития в Детски отдел на библиотеката. Извършени са реставрационни и ремонтни дейности в инфраструктурата на ЕМО «Етър» - подмяна на калдъръмени и стълбищни настилки около водните съоръжения и чаршията, нови огради на дворовете, импрегниране на дървени порти, огради и дограми в комплекса, преобоядисване на част от къщите в чаршията, основен ремонт на търговския дюкян. Изработени са архитектурни чертежи и технически паспорт на хотел „Страноприемница“ и дейности по енергийното му обследване, заедно със сградата на Кръстникколчовия хан. По време на летния сезон, като самостоятелен търговски обект за литература и сувенири заработи „Книгопродавница“. Започнато е обследване на сградата на Музей „Дом на хумора и сатирата“ за енергийна ефективност. Изградена е тоалетна за хора с увреждания.

Приоритетен проект, включен в ИПГВР. Проектът включва обновяване на остарял сграден фонд с висока културна стойност в ЦГЧ. Предвижда се изграждане, реконструкция, рехабилитация на физическите елементи на градската среда, включително свързани дейности, като поставяне на указателни знаци, информационни табели и др. и създаване на достъпна архитектурна среда.

*Може да се реализира чрез осъществяване на ПЧП.

Отговорна структура: Частни инвеститори (собственици на имоти).

Партньорски структури: Община Габрово, организации, работещи в сферата на културното наследство и неговата социализация, НИНКН.

Във връзка със 130-годишнината от рождението на писателя Ран Босилек беше открита бронзова фигура на четящо дете, в непосредствена близост до паметника на писателя на ул. Николаевска, а прилежащото пространство беше обновено и зацветено.

Със средства, отпуснати от Министерство на отбраната беше извършена цялостна рехабилитация и консервация на Паметника на загиналите във войните в двора на църквата в с. Боженци.

Проект „Баев мост“

2014 - 2016

Приоритетен проект, включен в ИПГВР. Реставрация на Баев мост.

Отговорна структура: Община Габрово

Има изготвен технически проект за рехабилитация на моста (за автомобилното движение). Не е осигурено финансиране за изпълнение на СМР - ориентировъчна стойност около 240 000 лв. с ДДС.

Специфична цел 6.2: Обогатяване на културния продукт, подкрепа на творческите индустрии чрез прилагане на ефективен мениджмънт. Създаване и привличане на публики.

Проект „Култура за всички“

2014 - 2020

Приоритетен проект. Проектът е свързан с организирането на нови комуникационни канали, създаване и поддържане на културен гайд, работа с публики и оценка на културния календар. Следва да бъде обвързан е с Културната стратегия на град Габрово 2014-2024 година и дейностите /инструментите/ за постигане на приоритетите и целите, в това число Инструмент 3 Система за комуникиране на културни събития и проекти, Инструмент 8 Обучителни програми за културни мениджъри, Инструмент 13 Насоки за реформа на обществени културни институти и администрация, Инструмент 14 Картографиране местата за култура. Предвижда и създаване на Фонд в подкрепа на изпълнението на културната стратегия - Инструмент 10 от Културната стратегия 2014-2024.

Отговорна структура: Община Габрово

Партньорски структури: организации, работещи в културния и образователния сектор, университети с програми по културен мениджмънт, продуцентство (СУ, НБУ, НАТФИЗ и др.), организации в сферата на събитийния мениджмънт.

През 2016 г., с решение на Общински съвет, Община Габрово осигури чрез Програма „Култура“, финансиране в размер на 100 000 лева за проекти в областта на изкуството и културата.

С цел постигане на по-добра ефективност и оперативност на работата на Експертната комисия чрез поставяне на конкретни срокове за обявяване на проектни сесии, оценка и реализиране на проектните предложения, и за създаване на условия за по-голямо многообразие на културните продукти чрез разширяване на обхвата на кандидатстващите организации, и предоставяне на възможност за изява на творческия потенциал на свободни артисти, са направени промени в Правилника за съфинансиране на проекти по Програма Култура от бюджета на Община Габрово.

Преди изготвянето на Предложение до Общински съвет, промените са публично обсъдени в широк кръг от заинтересовани страни, като бяха създадени условия за дискусия по темата, коментари, мотивирани предложения, както в зала по време на обсъждането, така и в специално създадената в интернет форум-група. Голяма част от законосъобразните предложения са взети под внимание и приложени в новия Правилник.

През 2016 г. се проведе една конкурсна сесия с три приоритета: „Творчески провокации в градска среда”, „Мисия публики” и „Издания”. Подадени бяха 25 проекта на 24 организации, от които 11 проекта получиха съфинансиране по програмата по различните приоритети:

Приоритет „Творчески провокации в градска среда“:

1. „LandArtFestival Незабравка - в лоното на природата с творбите на изкуството”, Фондация „Заедно за демокрация и партньорство“ - съфинансиране на стойност 14 125 лв.
2. „ПроАрт: Изкуството и пространството”, Ива Пенчева - съфинансиране на стойност 12 914 лв.
3. „Арт инсталации "Котки върху покрива", Адриан Новаков - съфинансиране на стойност 14 999 лв.

Приоритет „Мисия Публики“:

1. „Бяла, спретната къщурка ... с книги най-отпред”, РБ "Априлов-Палаузов" - съфинансиране на стойност 3 870 лв.
2. „Духът на Кармен”, ДДТ "Рачо Стоянов" - съфинансиране на стойност 9 934 лв.
3. „Изкуството - докосване до божественото”, „Зелисто“ ЕООД - съфинансиране на стойност 9301.78 лв.
4. „Жива вода”, "Елмазови" ООД - съфинансиране на стойност 8 102 лв.
5. „Мисия: Театър”, Сдружение „ИМКА“ - съфинансиране на стойност 7 225.03 лв.
6. „Алтернативни форми на изкуството“, НЧ „Хр. Смирненски 1949 г.“ - съфинансиране на стойност 9 890 лв.

Приоритет „Издания“:

1. „Православни храмове в Габровско“, Регионален исторически музей - съфинансиране на стойност 2 000 лева.
2. „Хуманитарен сборник "Денница", Национална Априловска гимназия - съфинансиране на стойност 1900,80 лева.

Анализът на административните дейности, свързани с изпълнението на Програма Култура 2016 и резултатите от реализираните проекти, сочат постигане на публичност и прозрачност на процеса на разпределяне на финансовите средства, тяхното разходване и отчитане. За оценяването на проектните предложения са привлечени външни експерти, с което се повиши качеството на компетентност по различните приоритети и обективността при селектиране на проектите. Върху процеса на изпълнение и отчитане е упражнен ефективен контрол от страна на експертите от отдел „Култура и туризъм“ и отдел „Счетоводен“.

Като добра практика се наложи публичното представяне на резултатите от проектите и възможността за коментари, препоръки и ефективен диалог с цел развитие и усъвършенстване на Програмата.

Според действащия правилник, в края на 2016 година Община Габрово откри процедура и за Първа конкурсна сесия по Програма Култура за съфинансиране на проекти за 2017 година.

В Стратегията за култура на Община Габрово (2014 – 2024) като основен приоритет е заложено запазване, надграждане и развиване облика на Габрово като Столица на хумора и сатирата като тази марка на града се актуализира и изпълни със съвременно и качествено съдържание. В съответствие с тази стратегическа цел Община Габрово определи съдържателния обхват на Програма Култура за 2017 година да бъде със специален приоритет „Хуморът обича Габрово“, а тематичните области в конкурсната сесия са: „Карнавалът и града“, „Пътуване в света на комичното“ и дейност „Мобилност“.

Специалният приоритет на Програмата за 2017 г. цели да осигури възможност Габрово и габровци, чрез своите творчески идеи, подходи и интерпретации, включително по темите, свързани с общоевропейските ценности и богатството на културното многообразие в Европа, да обогатят Председателството на България на Съвета на Европейския съюз през 2018 г.

В изпълнение на целите, заложи в Стратегията за развитие на културата, за превръщане на община Габрово в предпочитано място за творчески резиденции и подкрепа на създаването на нови културни формати е осъществен Международен музикално-художествен пленер Габрово – Резекне 2016. Пленерът се организира от латвийската акордеонистка и музикален педагог Зане Лудборжа и Община Габрово, със съдействието на Габровски камерен оркестър, ЕМО „Етър“ и Художествена галерия „Христо Цокев“. В него се включиха 43 участника - 27 от Латвия, 6 от Русия, 4 млади акордеонисти от Дряново, 2-ма млади китаристи от Габрово и квартет музиканти от Габровски камерен оркестър. В художествената част работиха студентки от Държавен академичен институт по живопис, скулптура и архитектура „И. Е. Репин“ - Санкт Петербург и една габровска художничка. Резултатите от съвместната работа на музикантите и художниците беше представена пред габровска публика с впечатляваща с мащабите си изложба и респектиращ с музикално майсторство концерт. Музикалният състав изнесе още 3 концерта в Дряново, Плевен и София.

Проект „Международен фестивал за съвременни изкуства“

2015, 2017, 2019

Приоритетен проект. *Международен фестивал за съвременни изкуства - Инструмент 9 от Културната стратегия 2014-2024.*

Отговорна структура: *Община Габрово, НПО*

Партньорски структури: *организации в сферата на независимото и съвременното изкуство, бизнеса*

Община Габрово има разработен проект „Международен фестивал на съвременното изкуство Габрово – светлини и сенки“, насочен към засилване ролята на културата като фактор за устойчиво развитие и утвърждаване на важни общоевропейски политики в областта на съвременното изкуство. Проектът е включен в списъка с резервни проекти по Програма БГ08 “Културно наследство и съвременни изкуства” в рамките на ФМ на ЕИП 2009-2014, но не получи очакваното финансиране. Ще се търсят други финансови механизми и партньори за реализирането му.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3. ПОСТИГАНЕ НА УСТОЙЧИВО И БАЛАНСИРАНО РАЗВИТИЕ И ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ В ОБЩИНА ГАБРОВО.

ПРИОРИТЕТ 7: ПОДОБРЯВАНЕ НА ИНФРАСТРУКТУРНАТА СВЪРЗАНОСТ В ОБЩИНА ГАБРОВО И ДОРАЗВИТИЕ НА СИСТЕМИТЕ ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ПРИНЦИПА НА РЕСУРСНАТА ЕФЕКТИВНОСТ.

Специфична цел 7.1: Развитие на транспортната инфраструктура и модернизиране на обществения транспорт с цел повишаване на мобилността.

Проект „Умно движение“

2015 - 2016

Приоритетен проект. Транспортни проучвания, информационно осигуряване и изграждане на транспортен модел на община Габрово. Проектът включва и създаване на ГИС базирана информационна система за следене състоянието на трафика и пътната инфраструктура.

Отговорна структура: Община Габрово

На база на реализирано предпроектно проучване, финансов анализ и анализ разходи ползи, през 2016 г. Община Габрово подготви и подаде проектно предложение за развитие на устойчив градски транспорт в град Габрово по Приоритетна ос I на Оперативна Програма „Региони в растеж“ 2014 – 2020. Проектът е в процедура на оценка и се очаква през 2017 г. да бъде подписан договор за безвъзмездна финансова помощ.

Проект „Свързана община“

2016 - 2019

Приоритетен проект. Изграждане на подхода и тунела по Шипка и рехабилитация на пътни отсечки свързващи територията с TEN-T мрежата.

Отговорна структура: Агенция „Пътна инфраструктура“

Към 07.03.2017г. физическото изпълнение на обект: „Обход на гр. Габрово“ от км 0+000 до км 20+124,50 и етапна връзка от км 0+000 до км 3+130 е около 43,00 %.

Етап 1 от км 0+000 до км 7+670 /рехабилитация/ - СМР приключили на 100 % и за етапа е издадено разрешение за ползване № СТ-05-2120/18.11.2015 г.

Етап 2 от км 7+670 до км 10+940,74 /реконструкция/ - предстои изпълнението на ускорителен шлюз „Севлиево - Казанлък“ от п.в. „Поповци“. Дейностите по основното трасе са приключили.

Етап 3 от км 10+940,74 до км 16+010, етап 4 от км 16+010 до км 20+124,50 и етапна връзка от км 0+000 до км 3+130 /ново строителство/ - към момента активно се извършват следните строително монтажни работи:

Пътна част:

- Изпълняват се изкопно-насипни работи от км 12+140 (устой №2 на мост на км 11+800) до км 12+420 (вход тунел);
- Завършени изкопно-насипни работи от км 12+960 (изход тунел) до км 15+300, без участъка от км 14+200 до км 14+300 включително и армонасипите при мост на км 14+660;
- Завършени изкопни работи на пътна връзка към ул. „Турски дол“ и към ул. „Бодра смяна“ от п.в. „Дядо Дянко“;

- Завършен насип материали група А-1 от км 13+100 до км 14+200, от км 14+800 до км 15+300 и по пътна връзка към ул. "Турски дол" от п.в. "Дядо Дянко";
- Завършени водостоци тип HelCor Ф2300 на км 13+563,78, на км 14+871,51 и на км 15+176,41, тип HelCor Ф1000 на км 13+040, км 13+060,79 и на км 14+799 и тип MultiPlate MP200 на км 14+025;
- Изпълнен обем изкопи – около 420 000 м³;
- Изпълнен обем насипи – около 155 000 м³;
- Изпълнен обем насип материали група А-1 – 14 600 м³;
- Монтирани нови водостоци – 280 м.

Мостови съоръжения:

- Мост на р.Паничарка с L=20m– завършен до ниво асфалтова настилка и предпазни парапети;
- Мост на км 15+415 с L=197m – завършен на ниво пътна плоча и тротоарни конзоли;
- Мост на км 14+660 с L=130m– завършен на ниво пътна плоча и тротоарни конзоли;
- Мост на км 11+800 с L=640m:

Естакадна част с L=160m:

- Изпълнени са устой № 1 и стълбове от № 1 до № 7;
- Изпълнени са ригели на Устой № 1 и на стълбове от № 1 до № 7;
- Изпълнен фундамент на стълб №8, и стълб № 8;
- Монтирани са главни греди от Устой № 1 до Стълб № 7, изпълнена е пътна плоча в този участък.

Конзолна част с L=480m:

- Изградени са фундаментите на Стълб № 10 и Стълб № 9, изпълняват се стълбовете;
- Извършени се изкопни работи за фундамент на Стълб № 11 и Устой № 2;
- Доставени са 2бр. инсталации за конзолно бетониране, които се сглобяват на място;
- Изпълнен монтаж на кулокран до Стълб №10.

Тунел от км 12+420 до км 12+960

- Изпълнено укрепване на откоси на тунел и прокопаване с укрепване с дължина около 50м. при портал страна „Шипка“ (км 12+960)

Част ЕЛ и ТТ:

- Изгражда се нова кабелна линия по бул. "Трети март", която да замести далекопровода, попадащ от км 16+000 до км 17+200 по новото трасе. Монтирани са 3бр. нови БКТП, положена е каналната мрежа, изграждат се шахти, изтеглени са част от кабелите, възстановява се нарушената асфалтова настилка.

- Изградено е електрозахранването на тунела с нов БКТП.
- Изпълнена реконструкция на ВЛ 110kV „Трънето“ и МТП – кабелите са положени подземно и е изграден нов БКТП.
- Изпълнена е реконструкция на съобщителни кабели в зоната на п.в. „Дядо Дянко“

Проект "Мобилен град" 2014 - 2016

Приоритетен проект, включен в ИПГВР. Проектът предвижда реализиране на физически и организационни мерки, подкрепящи устойчивата градска мобилност, включително оптимизиране на МОПТ /маршрути, подвижен състав, информационна система и управление/ и създаване на условия за интермодалност. Забележка: Проектът е включен в схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/5-02/2012 "В подкрепа за следващия програмен период" като Дейност 5 „Проект за Интегриран градски транспорт на град Габрово.“ Проектът е от общоградско значение.

Отговорна структура: Община Габрово

Партньорски структури: ОПТ „Габрово“

Част от проект „Мобилен град“ се явява проектът за развитие на устойчив градски транспорт на град Габрово. Неговото изпълнение се планира да започне през 2017 г. Проектът ще допринесе за развитието на устойчив градски транспорт на гр. Габрово посредством инвестиции в подобряване на транспортната инфраструктура и системи с положително въздействие върху качеството на обслужване на пътниците. Проектът прилага интегриран териториален подход, включващ система от свързани действия, целящи трайно подобрене на икономическото, социалното и екологичното състояние на територията.

Проектът предвижда реконструкция на транспортната инфраструктура и съоръженията към нея посредством преустройство на съществуваща автобусна спирка в „джоб“; реконструкция на пътно кръстовище и предгаров площад; възстановяване, ремонт и модернизация на 2 бр. пешеходни подлези на възлови кръстовища и подобряване на организацията на движението на 5 бр. от най-натоварените кръстовища в гр. Габрово.

За модернизирание на градския транспорт ще бъдат закупени 14 бр. нови автобуси в т.ч.: 6 бр. автобуси с дължина 12 м. (+/- 1 м.) и 8 бр. автобуси с дължина 7-8 м. (+/- 1 м.), отговарящи на европейските норми за вредни емисии от двигателите и използване на възобновяеми/алтернативни енергийни източници в градския транспорт. За зареждане на новите електробуси е предвидена доставка и монтаж на 3 бр. зарядни станции.

Транспортните системи ще бъдат модернизирани посредством изпълнение на необходимите информационно-комуникационни технологии в градския транспорт чрез доставка и монтаж на електронни информационни табла /ЕИТ/ на 104 бр. спирки на територията на града и доставка, и монтаж на бордово оборудване в 57 бр. превозните средства на обществения градски транспорт. По този начин ще се визуализира информация в реално време за пристигането на превозните средства до спирките по съответен маршрут, като ще бъде изградена система за управление на градския транспорт, включваща хардуер и софтуер.

Проект „Хора и улици“ 2015 - 2017

Приоритетен проект, включен в ИПГВР. Проектът включва изграждане, реконструкция и рехабилитация на улици, паркинги, велосипедни алеи и тротоари и поставяне на градско обзавеждане, внедряване на енергийно ефективно улично осветление и осигуряване на общо достъпна градска среда, чрез преодоляване на специфични бариери по главните градски направления, около ключови обществени пространства и спирките на МОПТ.

Отговорна структура: Община Габрово

1. През 2016 г. завърши рехабилитацията на ул. Ю. Венелин (част от Републикански път I-5). Рехабилитирана е 7100 м² асфалтова настилка, положени са 453 м. бетонови бордюри, 2037 м² тротоарна настилка и 333 м² хоризонтална маркировка. Обща стойност на изпълнените СМР: 414 757 лв. с ДДС.
2. Завършено изграждането на кръгово кръстовище в кв.Младост. Изпълнени 8490 м² асфалтова настилка, 507м бетонови бордюри, 179 м. гранитни бордюри, 902м² асф. тротоарна настилка, 120 м² хоризонтална маркировка. Обща стойност на изпълнените СМР 467 964 лв. с ДДС.
3. Благоустрояване на комплекс Христо Ботев (2016/2017). През 2016г. е изпълнена рехабилитация на ул. Преслав, ул.Ивайло, ул. Ал.Стамболийски, ул. Патриарх Евтимий. Извършена е подмяна на бордюри по ул. Ивайло и ул.Ал.Стамболийски. В участъка на ул.Христо Ботев /от ул. Ивайло до ул. Орловска/ е изградено малко кръгово кръстовище. Положена 10 062 м² асфалтова настилка, 1 370м бетонови бордюри, 31 м. гранитни бордюри . Обща стойност на изпълнените СМР за 2016 г.: 325 960 лв. с ДДС.
4. По текущ ремонт на уличната мрежа е рехабилитирана 9 314м². асфалтова настилка в т.ч.: цялостен ремонт на ул. Радост в участъка от ул. Прилеп до ул. Марек, вкл. ул. Прилеп; участък от ул. Хан Аспарух и ул. Малуша. Ремонтирани са най-проблемните участъци от улиците: Ген. Николов, Проиновска, Искър, Поп Андрей, Н. Войновски. Ремонтирани са най-проблемните участъци от улици в кв. Недевци в т.ч.: ул. Брегът, ул. Слънчев бряг, ул. Борушица, ул. Рачев кладенец, ул. Бръшлян, ул. Узана, ул. Тополите, ул. Спасета; в кв. Дядо Дянко и Хаджи Цонев мост – ул. Доспат, ул. Балкан (към ф-ма Меркурий), ул.Камчия, подходи към блокове (Мазалат, Орлово гнездо, Ком) на бул.Трети март. Обща стойност на изпълнените СМР: 229 842 лв. с ДДС.

Проект „Хора и улици на село“

2015 - 2019

Приоритетен проект. Проектът включва изграждане, реконструкция и рехабилитация на улици, паркинги, велосипедни алеи и тротоари и поставяне на градско обзавеждане, внедряване на енергийно ефективно улично осветление и осигуряване на общо достъпна среда в населените места от общината.

Отговорна структура: Община Габрово

1. През 2016 г. са изпълнени ремонтни дейности по пътни участъци на 4 бр. общински пътища: GAB 1018/ Габрово-Киевци; GAB 1080/ Негенци-Йовчевци; GAB 2037/ Жълтеш-Стефаново-Борики; GAB 3008/ Новаковци-Драгановци; GAB 3071 Борското; GAB 3076/Мечковица-Пъртевци-Геновци. Общо положена асфалтова настилка – 16095 м². Обща стойност на изпълнените СМР: 299 450 лв. с ДДС.
2. Възстановяване на разрушени улици от наводненията 2014 г. - с. Стоевци, с. Гъбене, с. Музга, с. Новаковци, с. Трънето, общински път Богданчовци – Генчевци. Възстановени настилки 31239 м². Обща стойност на СМР: 447 294 лв. с ДДС

3. Укрепвания на улици в селата - общо 18 бр. обекти в селата Стоевци, Музга, Стойчевци, Новаковци, Армени, Враниловци, Гъбене, Живко, Трънето – изградени 10 бр. подпорни стени, 6 пасарелки, укрепени 2 моста. Обща стойност на изпълнените дейности: 468 216 лв. с ДДС.

Проект „Източната улица“

2015 - 2016

Приоритетен проект, включен в ИПГВР. Проектът е свързан с провеждане на източна улица и тунел и осигуряването на подходи откъм ул. „Хан Крум“ и ул. „Любен Каравелов“, изграждане и разширяване на съществуващата напречната връзка при ул. "Орловска", северно от сградата на МВР Габрово с обща дължина 1050 м.

Отговорна структура: Община Габрово

Проектът е част от изпълнявания проект за благоустрояване на градската среда, финансиран по Приоритет I на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014 – 2020.

Изграждането на част от Източна градска улица протича в два участъка. В района от Областната дирекция на МВР до Здравната каса е заустена нова отводнителна система на цялата улица и тунела, завършено е премостването на водосток. В участъка от Здравната каса до Гунин кладенец е изкопано за навлизане в ската над ул. „Марин Дринов“, която се уширява, започнало е изграждане на подпорни стени и нови тръбни мрежи за електрически кабели.

Проект „Мостът Кристо“

2014 - 2015

Включен в ИПГВР. Проектът включва изграждане на мост над р. Янтра за пешеходно и велосипедно движение. Свързан с проектите „Спортно Габрово“ и „Културните здания“ и ще осигури връзка между знакови за града обекти и пространства и едновременно с това ще подобри достъпността, ще насърчи немоторизираната мобилност и допринесе за смекчаване и приспособяване към изменението на климата.

Отговорна структура: Община Габрово

Продължава изграждането на пешеходен мост над р. Янтра (2016-2017). През 2016 г. е изпълнена част конструктивна - устоите на моста, наклонените стълбове и връхната конструкция. Стойност на изпълнените СМР през 2016 г. е 676 707 лв. с ДДС.

Специфична цел 7.2: Подкрепа и създаване на условия за развитие на техническа и екологична инфраструктура в община Габрово.

Проект „Енергийна независимост“

2017 - 2018

Популяризиране на концепцията за енергийна независимост сред жителите на общината, респективно диверсифициране източниците на енергия. Проектът е обвързан с проекта "Квартален иконом".

Отговорна структура: Частни инвеститори **Партньорски структури:** Община Габрово

По данни от газовото дружество „Ситигаз България“ ЕАД, през 2016 г. е изградена 2026 м нова газоразпределителна мрежа (ГРМ) на територията на гр.Габрово. Така общата дължина на трасетата на ГРМ става 36 183 м.

През 2016 г. са присъединени към газоразпределителна мрежа (ГРМ) 4 бр. общински обекти: ОУ "Иван Вазов", Зала акробатика, лека атлетика и бокс към СК "Христо Ботев", Дневен център за деца с увреждания на бул. "Трети март" и ДЯ "Зора". Обща стойност на инвестицията: 202 554 лв. с ДДС.

Проект „Жива вода“

2015 - 2017

Приоритетен проект, включен в ИПГВР. Проектът предвижда рехабилитация на мрежите и съоръженията за водоснабдяване и изграждане на разделна канализация за дъждовните и битови води в кварталите, които не са обхванати от Водния цикъл и рехабилитация на засегнатата улична мрежа. В този проект се залага и изграждане на елементите на градското обзавеждане, внедряване на енергийно ефективно улично осветление и осигуряване на велосипедно движение и общо достъпна градска среда. Този проект е тясно обвързан с изграждането на други мрежи на техническата инфраструктура – газоснабдяване, топлоснабдяване, както и с възможното осъществяване на проект „Енергия наблизо“ и изисква мерки по координация на действията между експлоатационните дружества и екипа, осъществяващ проекта.

Отговорна структура: Община Габрово

1. Извършена от ВиК ООД частична реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа в гр. Габрово – ул. Веселие, Ю. Венелин, Радост, Столетов, Възход, Индустриална, к-с Хр.Ботев, Венец, Малуша, Антим I, Ал. Стамболийски, М. Палаузов, кв. Стефановци, Сълза, Хр.Конкилев, Орловска, кв. Ябълка, Напредък, Рила. Общо рехабилитирани водопроводи – 4 791 м на стойност: 245 674 лв.

2. Извършена от ВиК ООД частична реконструкция на вътрешна канализационна мрежа в гр. Габрово – улици Пролет, Антим I, Рила, Славянска, Жълтешка. Общо рехабилитирана канализационна мрежа 214 м на стойност 19 427 лв.

Проект „Чиста вода в селата“

2014 - 2020

Приоритетен проект. Проектът предвижда рехабилитация и изграждане на водоснабдителни, канализационни мрежи и съоръжения /битови, дъждовни или смесени/, в това число резервоари, помпени станции, локални пречиствателни съоръжения за отпадни води, дъждоприемни резервоари за поливни нужди и др. в и около населените места от общината при необходимост. Проектът изисква обследване на етапността при проектирането и изграждането с приоритизиране на съответните дейности - водоснабдяване, битова канализация и отвеждане на дъждовните води, като се отчетат насоките, залегнали в Регионалния генерален план на ВиК системите и съоръженията на обособената територия на ВиК ООД - Габрово. Обекти с приоритет - Боженци, Узана и големите населени места в общината.

Отговорна структура: ВиК Габрово **Партньорски структури:** Община Габрово, Община Трявна и Община Дряново.

Извършена от ВиК ООД частична реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа в селата: Жълтеш, Кози рог, Армени, Борики, Донино, Прахали, Богданчовци, Дебел дял, Гледаци, Чавеи, Лесичарка, външен водопровод от каптаж към НР Врабци - Общо 1164 м на стойност 26 385 лв.

ПРИОРИТЕТ 8: ПРОВЕЖДАНЕ НА АКТИВНА ПОЛИТИКА ОТ ОБЩИНА ГАБРОВО ЗА УСТОЙЧИВА ЕНЕРГИЯ И НАМАЛЯВАНЕ НА ВЪГЛЕРОДНИЯ ОТПЕЧАТЪК.

Специфична цел 8.1: Подобряване на материално-техническата база и внедряване на мерки за ЕЕ в публичната инфраструктура.

Проект „Класна стая“ 2015 - 2016

Приоритетен проект. Проектът е свързан с осигуряване на оборудване на материално-техническата база и внедряване на мерки за ЕЕ за обекти на образователната инфраструктура на територията на община Габрово, необхванати от ИПГВР.

Отговорна структура: Община Габрово

Партньорски структури: Образователни институции на територията на община Габрово, необхванати от ИПГВР

През 2016 г. започна изграждане в една от детските градини на Интерактивен кабинет с иновативна технология за обучение. Тя включва образователното уеб приложението „Умни дечица“, предназначено за работа в детските градини и начален етап в училищата. Платформата, приложена в общинска детска градина, ще осигурява възможност за усвояване на материала по лек и забавен начин - онлайн, чрез мултимедийни игри и тестове. Въвеждането на интерактивни форми е възможност за разгръщане потенциала за личностно развитие на всяко дете и ученик.

По проект "Класна стая" и Национална програма "Информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в училище" е оборудван компютърен кабинет в ОУ „Христо Ботев“ с 10 терминални работни места за 10 ученици.

Проект „Училище любимо“ 2014 - 2015

Приоритетен проект, включен в ИПГВР. Проектът предвижда възстановяване на ключови обекти на образователната инфраструктура в Габрово и включва ремонт и осъвременяване на сградния фонд, внедряване на енергоспестяващи мерки, прилагане на иновативни решения за събиране и използване на дъждовните води за повторната им употреба и изграждане на достъпна среда и благоустройство на прилежащите пространства, доставка на оборудване.

Отговорна структура: Община Габрово

Партньорски структури: училища

1. Завършено е изпълнението на проект: BG04-02-03-024-005 „Норвежки опит за Габрово в сферата на енергийната ефективност“ (НАГОРЕ) по Програма BG04 „Енергийна ефективност и възобновяема енергия“; Грантова схема BG04-02-03 „Повишаване на енергийната ефективност и използване на възобновяема енергия в общински и държавни сгради и локални отоплителни системи“. Сменена е отоплителна инсталация в ПМГ „Акад. Иван Гюзелев“ и горивната база в ДЯ „Зора“. Обща стойност на инвестициите е 470 404,93 лв.

2. С допълнителен общински финансов ресурс е положена топло- и хидроизолация покриви на два корпуса в сградата на ПМГ „Акад. Иван Гюзелев“ и в ДЯ „Зора“ на обща стойност: 123 084 лв. с ДДС.

3. През 2016 г. е подготвено проектно предложение „Инвестиции в съвременна образователна инфраструктура в община Габрово“, което е одобрено декември месец и е сключен Договор за безвъзмездна финансова помощ за изпълнението му. Проектът възлиза на стойност 4 704 366 лв. без ДДС, в която са включени разходи за ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ и ОУ „Цанко Дюстабанов“, както следва: Изпълнение на инженеринг - проектиране, заедно с авторски надзор и строителство - във връзка с ремонт, модернизация, внедряване на енергоспестяващи мерки и изграждане на достъпна среда, доставка на оборудване и обзавеждане; осъществяване на строителен надзор, изпълнение на дейности по публичност и комуникация и осъществяване на одит при изпълнението на проекта.

Проектът цели подобряване състоянието на образователната инфраструктура в Община Габрово посредством въвеждане на мерки за енергийна ефективност и обновяването на материалната база в две общински образователни институции, което ще доведе до подобряване на учебния процес като цяло. Предвижда се въвеждане на всички необходими енергоспестяващи мерки в сградите на училищата „Св. Св. Кирил и Методий“ и „Цанко Дюстабанов“, изграждане на достъпна архитектурна среда, ремонт на помещенията, основен ремонт на съществуващите инсталации и изграждане на нови такива (пожароизвестителна, система за видео наблюдение и др.), както и благоустрояване на прилежащите дворни площи. Посредством повишената привлекателност на училищната среда, освен място за придобиване на конкретни знания по включените в задължителната учебна програма дисциплини, училището ще може да се превърне в естествена среда на учениците, търсена и желана територия, място за социално общуване, личностно изграждане и изява.

Проектът предвижда и обезпечаване на архитектурни решения за създаване на комфортна среда за осъществяването на учебно-възпитателния процес чрез прилагането на интерактивни методи, оборудване и инсталации; оригинални дизайнерски решения за обзавеждане и интериорно оформление на класните стаи и кабинети, фойета и др., в т.ч съвременни решения за обзавеждане.

Обновяването на материалната база на образователната инфраструктура ще доведе до цялостно подобряване на учебния процес, ще улесни въвеждането на нови методи на обучение, които да повишат и задържат интереса на учениците и ще се отрази благоприятно на мотивацията им за по-добра активност при усвояване на знанията и реализацията им на пазара на труда.

През 2017 г. ще бъдат обявени обществените поръчки за изпълнение на инженеринг за двете училища, като се очаква след средата на годината да започнат и реални строителни дейности по сградите.

Проект „Здрава общност“

2016 - 2017

Включен в ИПГВР. Този проект предвижда възстановяване на ключови държавни обекти на здравеопазването и социалните услуги в съответствие с Национална здравна стратегия до 2020 и Генералния план за болничната помощ. Включва преустройство, ремонт, осъвременяване, обзавеждане и оборудване, изграждане на достъпна среда, внедряване на енергоспестяващи мерки, адаптиране за използване на ВЕИ и/или микро ко-генерация, прилагане на иновативни решения за събиране и използване на дъждовните води за повторната им употреба и въвеждане на разделно събиране на отпадъците, реконструкция и благоустройство.

Отговорна структура: Здравните и социални заведения на територията на общината

Партньорски структури: Община Габрово

В периода месец 08.2016 г. - месец 11.2016 г. посредством реализацията на проект „Подобряване на материалната база на социалната услуга „Домашен социален патронаж“, част от „Заведения за социални услуги”, гр. Габрово, ул. Ивайло № 13“, финансиран от Фонд „Социална закрила“ бе извършен ремонт на част от помещенията на Домашен социален патронаж. Предвид засиления интерес към ползване услугите на Домашен социален патронаж и формиране на листа на чакащите, са предприети действия за увеличаване капацитета на услугата. Въз основа на Решение на Общински съвет - Габрово капацитетът на Домашен социален патронаж е увеличен от 200 на 225 места, считано от 01.01.2017г.

Проект „Ефективни учреждения“

2016 - 2018

Приоритетен проект, включен в ИПГВР. Проектът предвижда възстановяване на ключови обществени сгради и пространства на държавното управление на местно ниво и включва преустройство, ремонт, осъвременяване, обзавеждане и оборудване, изграждане на достъпна среда, внедряване на енергоспестяващи мерки, адаптиране за използване на ВЕИ и/или микро ко-генерация, прилагане на иновативни решения за събиране и използване на дъждовните води за повторната им употреба и въвеждане на разделно събиране на отпадъците.

Отговорна структура: регионалните подразделения на държавни учреждения в Габрово

Партньорски структури: Община Габрово

По „Красива България”, мярка М01-01 „Осигуряване на достъпна среда на обществени сгради” Областна администрация Габрово реализира проект за **Осигуряване на достъпна среда на хора с увреждания до публичните услуги в административна сграда на ул. „Брянска” 30**, находящ се в гр. Габрово, ул. „Брянска” №30 (УПИ XVII, кв. 180, по плана на гр. Габрово). Съгласно сключеното Споразумение с Министерство на труда и социалната политика общият бюджет е в размер на 39 876 лв. Изпълнени са строително-монтажни/ремонтни дейности за преустройство на съществуващо помещение в приземния етаж на административната сграда и обособяването му в център за обслужване на лица в неравностойно положение.

Газифицирана е сградата на Областна администрация – Габрово.

Проект „Китни кметства“

2016 - 2017

Приоритетен проект. Проектът предвижда възстановяване на административни сгради общинска собственост в селата и включва преустройство, ремонт, осъвременяване, обзавеждане и оборудване, изграждане на достъпна среда, внедряване на енергоспестяващи мерки, адаптиране за използване на ВЕИ и/или микро ко-генерация, прилагане на иновативни решения за събиране и използване на дъждовните води за повторната им употреба и въвеждане на разделно събиране на отпадъците. Проектът може да се реализира и по формата на конкурс за най-атрактивно кметство. Може да се финансира чрез създаване на нарочен фонд. Пилотен проект в 10 доброволно включили се села. Свързан е с проект Зелените градини.

Отговорна структура: Община Габрово и кметовете и кметските наместници по населени места.

Партньорски структури: Читалища, местни общностни организации.

През 2016 г. няма извършвани значими ремонтни дейности по административни сгради на кметствата в селата.

Специфична цел 8.2: Въвеждане на екологични и ресурсно-ефективни подходи за утвърждаване на община Габрово като "зелена община".

Проект „Зелен град“

2015 - 2018

Приоритетен проект, включен в ИПГВР. Проектът е свързан с т. нар. „озеленяване“ на дейностите по поддръжка на градската среда, чрез система от иновативни решения за: събиране и използване на дъждовните води; поддържане елементите на зелената инфраструктура; почистване на улиците и площадите; внедряване на ВЕИ; за намаляване на водния, въглеродния и общия екологичен отпечатък. Проектът е от общоградско значение.

Отговорна структура: Община Габрово

Специфика: Финансиране на проекта по ОП „Иновации и конкурентоспособност“, в полето на хоризонталния приоритет насочени към създаване и развитие на ефективни и устойчиви системи за подкрепа и експертиза в нови и/или съществуващи агенции, организации и ведомства чрез развитието на модерни и иновативни услуги, които да допринесат за повишаване на конкурентоспособността на предприятията в страната. За целта трябва да бъдат проследени възможностите Общината да бъде в ролята на такъв тип бенефициент.

Партньорски структури: Частни инвеститори.

Поддържането на елементите на зелената инфраструктура в града, се изпълнява от ОЗ „Озеленяване“, чиято основна дейност са текущите грижи за зелените площи, парковата мебел и съоръжения, детски площадки, поливни системи.

Новоизградените и реконструирани с външно финансиране обекти (ул. „Дунав“ с прилежащи зелени площи, фитнес-площадка и спортно игрище; парк „Маркотей“ – с площ от 55,5 дка, включващ две детски, една фитнес-площадка, както и прилежащото към ОУ „Иван Вазов“ спортно игрище) също попаднаха в обхвата на поддържаните зелени площи за широко обществено ползване, с което общата им площ става 285 дка. В този обхват не влизат междублоковите пространства в града (над 500 дка), както и зелените площи по второстепенните улици, които също са обект на обгрижване. В голяма част от жилищните комплекси и по продължението на редица второстепенни улици, е направена реконструкция на растителността, включваща премахване на самонастанена, малоценна и издънкова растителност, раздробяване на пънове, отсичане на опасни и сухи дървета. В част от кварталите са повдигнати короните на дърветата и проведени резитби за подобряване общото състояние на дървесната растителност. Растителните отпадъци се транспортират до Регионално депо за неопасни отпадъци – Габрово, където подлежат на компостиране и след необходимия технологичен срок, готовият продукт се връща в зелените площи за подобряване състава и хранителните качества на почвата.

Наповяването с автоматизирани поливни системи е единственият приложим и възможен модел, който може да бъде разглеждан, планиран и прилаган при поддържането и устойчивото развитие на зелените площи в градска среда. Таква поливни системи са изградени в островите на кръговото кръстовище пред Консултативна поликлиника и частично в зелената площ между ул. „Брянска“ и ул. Емануил Манолов“. Частично изградена е и поливната система в парк „Маркотей“. Изведени хидранти за поливни системи има в реконструирани междублокови пространства в кв. Колелото, в новоизградените зелени площи по ул. „Дунав“ и при цветните фигури на пл. „Възраждане“.

Средствата на ОЗ „Озеленяване“, отделени за поддържане и развитие на зелената инфраструктура на града, включващи цялостна издръжка и придобиване на ДМА, са 403 622 лв. с ДДС.

Приоритетен проект, включен в ИПГВР. Предвижда подобряване на „метаболизма“ на града, чрез: създаване на „лаборатория“ (вкл. с мобилно звено) за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци; въвеждане на интелигентна система за събиране на отпадъците при източника; създаване на инсталации за компостиране, разделно събиране и оползотворяване на биологично разградими и други битови отпадъци; създаване на хранителна банка и оползотворяване на излишъците; прилагане на концепцията "Нулев отпадък".

*Може да се реализира чрез осъществяване на ПЧП. Проектът е от общоградско значение.

Отговорна структура: Община Габрово.

Партньорски структури: Частни инвеститори, неправителствени организации (например Фондация за общностно развитие).

През периода 2015 г. – 2016 г., за нуждите на Регионално депо за неопасни отпадъци – Габрово са направени инвестиции, които не са пряко свързани с разделното събиране на отпадъците, но имат отношение за нормалното функциониране на вече изградената система за управление на отпадъците. Закупени са: през 2015 г. - дизел-генератор за аварийно захранване на стойност 26 700,00 лв.; цистерна за дизелово гориво, с цел обезпечаване нуждите на техниката и съоръженията, на стойност 14 626,00 лв.; лабораторно оборудване на стойност 24 790,00 лв., необходимо за извършване на собствен мониторинг съгласно изискванията по Комплексно разрешително; през 2016 г. - камион-самосвал с допълнително оборудване за зимно поддържане на стойност 82 777,00 лв.; гребло за зимно поддържане - прикачен инвентар към челен товарач на стойност 1 140,00лв. Общата стойност на направените инвестиции е в размер на 180 040 лв с ДДС, в т.ч. за 2016 г.: 83 917 лв. с ДДС.

През 2016 г. съгласно договора с Екобулпак АД, е обновена системата за разделно събиране на отпадъци за гр .Габрово – доставени и разположени на определените места са 125 бр. нови контейнери тип „иглу“ с обем 1700 л. за разделно събиране на хартиени, пластмасови и метални опаковки и 125 бр. зелени контейнери за разделно събиране на стъклени опаковки тип „иглу“ с обем 1700 л. Продължава въведения през 2015 г. двуконтейнерен модел, включващ разполагането на двойка контейнери „суха фракция“ и „мокра фракция“ за разделното събиране на битовите отпадъци в община Габрово на ниво домакинства. Закупени от ОП „Благоустрояване“ нови 600 бр. съдове за „суха фракция“

Продължава практиката, наложена през последните две години, при която със съдействието на ОП „Благоустрояване“ и РДНО, се извозват безплатно всички видове отпадъци от домакинствата, които не могат да се изхвърлят в съдовете за битови отпадъци.

Приоритетен проект. Ефективно използване на ресурсите и вторично оползотворяване на отпадъците чрез създаване и внедряване на интелигентни системи за оползотворяване на оборска тор и остатъците от растениевъдството и прилагане на концепцията "Нулев отпадък". Проектът изисква предварително изследване на възможностите за ефективно използване на ресурсите и вторично оползотворяване на отпадъците и провеждане на информационни кампании сред населението от града и селата. Очаквани три резултата:

- производство на ел. енергия

- добив на метан
- компостиране и произвеждане на продукти за наторяване

*Може да се реализира чрез осъществяване на ПЧП.

Отговорна структура: Частни инвеститори

Партньорски структури: Община Габрово, читалища, организации от неправителствения сектор

Проектът не е стартирал поради липса на финансиране.

Специфична цел 8.3: Развитие на "зелена икономика" чрез повишаване на ЕЕ на производствени сгради и оборудване.

Проект „За Зелени предприятия“ 2014 - 2020

Приоритетен проект. Информационни кампании за стимулиране на бизнеса за внедряване на мерки за ЕЕ в производствените сгради и модернизация на оборудването. Водеща роля ще има Областния информационен център - Габрово.

Отговорна структура: ОИЦ Габрово.

Специфика: Финансиране на проекта по ОП „Иновации и конкурентоспособност“, в полето на хоризонталния приоритет насочени към създаване и развитие на ефективни и устойчиви системи за подкрепа и експертиза в нови и/или съществуващи агенции, организации и ведомства чрез развитието на модерни и иновативни услуги, които да допринесат за повишаване на конкурентоспособността на предприятията в страната. За целта трябва да бъдат проследени възможностите ОИЦ и Общината да бъдат в ролята на такъв тип бенефициент.

Партньорски структури: Община Габрово, браншови организации.

През 2016 г. е проведена информационна кампания за информиране на бизнеса за кандидатстване с проектни предложения за повишаване на енергийната ефективност в МСП. Много предприятия на територията на община Габрово са кандидатствали, като проектите са в процес на оценка и предстои през 2017 г. да бъдат сключени договори и да стартира изпълнението им.

Проект „Зелени предприятия в действие“ 2014 - 2020

Внедряване на мерки за ЕЕ и модернизация на оборудването в производствените сгради и предприятия.

Отговорна структура: Частни инвеститори

Изпълнението на този проект се очаква да стартира през 2017 г.

Специфична цел 8.4: Повишаване енергийната ефективност и внедряване на ВЕИ в жилищни сгради на територията на община Габрово.

Проект „Информиран собственик“ 2014 - 2020

Приоритетен проект. Провеждане на информационни кампании, вкл. и изнесени в кварталните общности, относно възможностите и ползите от обновяване на жилищните сгради и прилагане на мерки за ЕЕ. Водеща роля ще има Областния информационен център - Габрово.

Отговорна структура: ОИЦ Габрово

Партньорски структури: МРР, Община Габрово, етажните собственици, специализирани фирми в предметната област, Община Габрово, мобилно звено към проект „Квартален иконом“

2016 г. бе изключително динамична и важна година за реализацията на Националната програма за енергийна ефективност на многофамилните жилищни сгради в Габрово. За повишаване информираността на гражданите за ползите от участие и повишаване на активността за включване в Програмата, Община Габрово проведе серия от информационни срещи с жителите на отделни квартали на града за насърчаване на участие, съдействие и консултиране при кандидатстване. При покана, експерти на администрацията участваха и при провеждане на събрания на собствениците на жилищни сгради, като оказваха помощ при възникнали въпроси или срещнати трудности. Бяха използвани различни канали за достигане максимално бързо и ефективно до възможно най-широк кръг хора – различни електронни канали като: регулярни публикации на интернет страницата на Община Габрово; излъчвания по местно интернет предаване; популяризиране на Програмата чрез рекламни винили и излъчвания на тематични клипове на LED – екрани, разположени в различни части на града.

Напредъкът по Програмата ежесечно е представян и в специално създадения банер за Програмата на електронната страница на Общината, където са публикувани и работните проекти, показващия новия облик на сградите, който ще се постигне след изпълнението на проектите, снимки на реализирани сгради и сгради в процес на изпълнение. Създадено е ГИС-базирано приложение, визуализиращо напредъка при изпълнение на Програмата на територията на община Габрово.

Проект „Обновяване на жилища“

2017 - 2020

Включен в ИПГВР. Проектът включва обследвания за енергийна ефективност и конструктивни обследвания на съществуващите сгради, дейности по конструктивно укрепване на многофамилните жилищни сгради, внедряване на мерки за енергийна ефективност, въвеждане в експлоатация на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници, подобряване достъпа за хора с увреждания.

Отговорна структура: Сдружения на етажните собственици

Партньорски структури: специализирани фирми в предметната област, Община Габрово, мобилно звено към проект „Квартален иконом“.

В резултат, в рамките на допустимостта на сградите, одобрена с Постановление на Министерски съвет през 2015 г., през 2016 г., в община Габрово са одобрени за финансиране и имат сключени договори за целево финансиране 36 /тридесет и шест/ сгради, а 1 /една/ е прехвърлена за изпълнение от проект "Енергийно обновяване на българските домове" по Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013 към Национална програма за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради, като стойността на сключените договори по тях е приблизително 27 млн. лв. Всички сгради бяха енергийно и технически обследвани и собствениците се сдобиха с необходимите технически и енергийни паспорти на сградите. За всички сгради бяха обявени обществени поръчки за инженеринг /проектиране и изпълнение на строително-монтажни работи и осъществяване на авторски надзор/, проектиране, строително-монтажни работи, упражняване на инвеститорски контрол и строителен надзор.

През 2016 г., реални строителни дейности са започнали в 13 /тринадесет/ блока, като 3 от тях: сграда, намираща се на ул. Спортна №3, сграда, намираща се на ул. Йосиф Соколски №37 и сграда,

намираща се на ул. Варовник №11 са въведени в експлоатация. Сключването на договори с изпълнители и възобновяване на дейностите по останалите сгради ще продължат изпълнението си и през 2017 г.

Проект „Квартален иконом“*

2014 - 2017

Приоритетен проект, включен в ИПГВР. Целта на проекта е създаване на Център за интензивно обучение на етажните собственици в процеса по обновяване на жилищните блокове с Мобилно звено за информационна и техническа обезпеченост и споделяне на добри практики в областта на енергийната и ресурсна ефективност и внедряване на ВЕИ. Развитието на проекта не е непременно свързано със зоните за въздействие в ИПГВР (не се предвижда финансиране по Ос 1 на ОПРР).

*Може да се реализира чрез осъществяване на ПЧП.

Отговорна структура: Частни инвеститори

Партньорски структури: специализирани фирми в предметната област, Община Габрово

В Община Габрово има създаден екип от специалисти за работа по Националната програма за енергийна ефективност на многофамилните жилищни сгради в Габрово. Екипът работи активно с гражданите и подпомага Сдруженията на собствениците в подготовката и подаването на заявления за кандидатстване по програмата.

Съобразно изменението на Постановлението от началото на 2016 г. и разширяване допустимостта на сградите, към края на 2016 г., са създадени над 200 Сдружения на собствениците, в Община Габрово са постъпили 139 бр. Заявления за интерес и финансова помощ, а между Община Габрово и Сдруженията на собствениците са сключени договори за нови 122 сгради. В Общината продължават да постъпват нови Заявления за интерес и финансова помощ.

Очаква се през 2017 г. общините да бъдат информирани за предстоящите процедури и да се пристъпи към сключване на договори за целево финансиране.

ПРИОРИТЕТ 9: ОБНОВЯВАНЕ И БЛАГОУСТРОЯВАНЕ НА ЖИЗНЕНАТА СРЕДА.

Специфична цел 9.1: Възстановяване, осъвременяване и социализиране на публични пространства (в т.ч. елементи на зелената система) и нефункциониращи обществени обекти на територията на община Габрово.

Проект „Зелени градини“

2015 - 2017

Приоритетен проект. Проектът е свързан с благоустройство и паркоустройство на съществуващи зелени площи и на публични пространства за широко обществено ползване в селата (вкл. изграждане и възстановяване на градини и улично озеленяване, площи, на детски и спортни площадки, в това число игрища, обзавеждане и малки архитектурни елементи, прилагане на иновативни решения за събиране и използване на дъждовните води за поддържане елементите на зелената инфраструктура, внедряване на енергоефективно осветление), вкл. чрез участие на местните жители и други доброволци. Обвързан с проект "Китни кметства" и "Градски градини" от ИПГВР. Проектът може да се реализира и по формата на конкурс за най-атрактивен селски площад и градина. Може да се финансира чрез създаване на нарочен фонд. Пилотен проект в 10 доброволно включили се села.

Отговорна структура: Кметства и кметски наместничества

Партньорски структури: представители на местната общност, местни граждански организации и читалища, платформи като TimeHeroes и ngoinfo.bg, асоциации на студенти по ландшафтна архитектура, урбанизъм и архитектура

1. Изградени Спортна площадка и кът за отдих в с. Стоевци, и детска площадка и кът за отдих в с. Баланите със средства по ПУДООС на обща стойност 17 553 лв. с ДДС.
2. Изпълнени 2 бр. обекти (с. Стоманеците и с.Киевци) като ПЧП „Да превърнем сивото в зелено” чрез доброволен труд на общността и материали от общината на обща стойност 4 112 лв.

Проект „Градските градини“ 2014 - 2016

Приоритетен проект, включен в ИПГВР. Проектът е свързан с благоустройство и паркоустройство на съществуващи зелени площи за широко обществено ползване. Включва изграждане и възстановяване на паркове, градини и улично озеленяване, на детски и спортни площадки и съоръжения за екстремни спортове, градско обзавеждане и малки архитектурни елементи, прилагане на иновативни решения за събиране и използване на дъждовните води за поддържане елементите на зелената инфраструктура, внедряване на енергоефективно осветление, внедряване на инсталации и провокации към гражданите и обществеността с екологична и социална насоченост и въвеждане на компостирането и разделното събиране на отпадъци.

Отговорна структура: Община Габрово

Партньорски структури: представители на местната общност и ползвателите на пространствата, обект на благоустройство, граждански организации, платформи като TimeHeroes и ngoinfo.bg, асоциации на студенти по ландшафтна архитектура, урбанизъм и архитектура

1. Изградени детска и спортна площадка в кв. Русевци и два нови детски къта в кв. Стефановци и кв. Войново на обща стойност 82 266 лв. с ДДС.
2. Изградени със средства по ПУДООС спортна площадка и кът за отдих на ул. „Радост“ гр.Габрово, Зона за спорт в междублоков терен на ул. „Видима“, гр. Габрово на обща стойност 18 724 лв. с ДДС.
3. Засадени, закупени със средства на ОЗ „Озеленяване“, са 111 широколистни дървета, 56 иглолистни дървета и храсти, над 4500 широколистни храсти и декоративни треви. Растителността е използвана за благоустрояване на зелени площи за обществено ползване на територията на целия град, като обектите с най-голяма намеса са около детски площадки (най-много при новоизградените в кв. Русевци и кв. Младост), паметника на Ран Босилек, пред СОУ „Райчо Каролев“, в парк „Маркотей“, детска ясла „Славейче“, градината пред бл. „Сони“ и др. Създадени са нови цветни фигури – до паметника на Ран Босилек. Възстановени са скалния кът пред хотел „Балкан“, цветната фигура около фонтана в градината до Драматичен театър, островът в парк „Маркотей“. В границите на града са използвани над 81 000 сезонни и многогодишни цветя. Общата стойност за закупуване на посадъчен материал е 80 139 лв. с ДДС.
4. За ремонт и/или подмяна на паркова мебел и елементи на детски площадки (огради, врати, съоръжения за игра на деца или части от тях, пейки, кошчета и др.) са изразходени близо 19 000 лв. с ДДС.

Включен в ИПГВР. Проектът залага реконструкция на пазара на Шиваров мост и способстване предлагането на регионална и местна продукция и включва дейности по осигуряване на възможност за паркиране, внедряване на енергийно ефективно осветление, прилагане на иновативни решения за събиране и използване на дъждовните води за повторната им употреба и въвеждане на разделно събиране на отпадъците.

*Може да се реализира чрез осъществяване на ПЧП.

Отговорна структура: Частни инвеститори в партньорство с Община Габрово

Партньорски структури: местни земеделски производители (тяхна бранишова организация), представители на местната общност и ползвателите на пазара

Проектът не е стартирал поради липса на инвестиционен интерес и липса на финансиране.

Приоритетен проект, включен в ИПГВР. Проектът включва възстановяване на ключови обществени сгради и пространства, внедряване на мерки за енергийна ефективност в сградата на Общината, изграждане, реконструкция, рехабилитация на пешеходни алеи и тротоари, изграждане на велосипедни пътеки и алеи, поставяне на указателни знаци и др. свързани дейности, въвеждане на енергоспестяващо улично осветление, създаване на достъпна архитектурна среда и др.

Отговорна структура: Община Габрово

Партньорски структури: представители на ползвателите на пространствата и други граждански организации

Направено е енергийно обследване на сградата на Община Габрово. Следва да бъде намерено финансиране и изпълнен проект за саниране на сградата.

Приоритетен проект, включен в ИПГВР. Проектът предвижда реконструкция и изграждане на спортна инфраструктура.

*Може да се реализира чрез осъществяване на ПЧП.

Отговорна структура: Община Габрово

Партньорски структури: Частни инвеститори

През 2016 г. са изпълнени следните дейности:

1. Извършен е ремонт в спортен комплекс "Христо Ботев" по одобрен за финансиране проект "Внедряване на мерки за енергийна ефективност в зала за акробатика, лека атлетика и бокс";
2. Подновена е специализираната спортна настилка на лекоатлетическата писта в сградата на СК „Христо Ботев“ – 530 м² на обща стойност 39960лв. с ДДС;
3. Изградена е зона за спорт в междублоков терен на ул. "Видима";

4. Изградени са спортна площадка и кът за отдих на ул. "Радост";
5. Изградени са детска и фитнес площадка в кв. Русевци;
6. Изградени са детски площадки в кв. Войново и Стефановци;
7. Облагородена е детска площадка и е изграден кът за отдих в с. Баланите, община Габрово;
8. Изградени са спортна площадка и кът за отдих в с. Стоевци, община Габрово.

Община Габрово кандидатства пред Министерството на младежта и спорта /ММС/ за отпускане на средства за ремонт и изграждане на нова отоплителна инсталация в залите за хандбал и вдигане на тежести в спортен комплекс „Христо Ботев“.

Проектното предложение „Зала за хандбал в СК „Христо Ботев“, гр. Габрово – въвеждане на енергоспестяващи мерки“ е на обща стойност 288 149,72 лв. със срок за изпълнение от осем месеца. Безвъзмездната финансова помощ е 100% и се отпуска по Наредба № 2 на ММС за изграждане, реконструкция и модернизация на спортни обекти и съоръжения – държавна и общинска собственост.

Предвидените строително-монтажни работи включват полагане на топлоизолационна система и подмяна на дограма в корпуса с административната част за треньорите и санитарните помещения. Ще бъдат монтирани изцяло нови електрически инсталации и вентилационни уредби в спортните зали и съблекалните. Отоплителната инсталация в двата корпуса ще бъде преустроена с изграждане на нова тръбна мрежа и отоплителни тела. Заложено е газоснабдяване на цялата сграда с вътрешна разпределителна мрежа.

Спортният комплекс се ползва от над 400 картотекирани състезатели, като залата за вдигане на тежести обслужва всички лицензирани спортни клубове в Габрово, а залата за хандбал служи за подготовка и официални срещи от „А“ РХГ в периодите, в които зала „Орловец“ домакинства различни спортни прояви.

Проект „Обществени тоалетни“* 2015 - 2016

Приоритетен проект. Изграждане на система от обществени тоалетни в централната градска част и около ключови публични пространства.

*Може да се реализира чрез осъществяване на ПЧП.

Отговорна структура: Община Габрово

Партньорски структури: частни инвеститори

Специфична цел 9.2: Поддържане и изграждане на привлекателна, достъпна и безопасна жизнена среда.

Проектът не е стартирал поради липса на финансиране.

Проект „Сърцето на квартала“ 2016 - 2018

Приоритетен проект, включен в ИПГВР. Целта на проекта е създаване на достъпни и безконфликтни междублокови пространства, чрез мерки за възстановяване и развитие с участието на живущите. Включва реконструкция и прилагане на иновативни решения за събиране и използване на дъждовните води за поддържане елементите на зелената инфраструктура, внедряване на

енергоэффективно осветление, внедряване на инсталации и провокации към гражданите и обществеността с екологична и социална насоченост и въвеждане на компостирането и разделното събиране на отпадъци. Обвързан с „Жива вода“, „Хора и улици“.

Отговорна структура: Община Габрово

Партньорски структури: представители на жителите на квартала, етажните собственици, граждански организации, училищата в кварталите

Изпълнени са 11 бр. обекти в гр. Габрово като ПЧП: „Да превърнем сивото в зелено“ чрез доброволен труд на общността и материали от общината на обща стойност 14 292 лв. с ДДС.

Проект „Подкрепа на общността“

2014 – 2016, 2019 - 2020

Включен в ИПГВР. Проектът предвижда подкрепа и развитие на локалните и кварталните центрове за общностни практики и неформално обучение и внедряване на инсталации и провокации към гражданите и обществеността с екологична и социална насоченост. Обвързан и с Културната стратегия 2014-2024 - Инструмент 7 Неформален образователен център.

Отговорна структура: граждански организации и кварталните читалища

Партньорски структури: Община Габрово

В рамките на този проект през 2016 г. се организираха следните кампании:

„ПРОЛЕТНО ПОЧИСТВАНЕ 2016“ - ПРЕЗАРЕЖДАНЕ - 11 до 17 април 2016 г.

Изчистени са междублокови пространства, обществени паркинги, паркове, градинки, детски и спортни площадки, нерегламентирани сметища на територията на общината. Участие взеха общо 1 957 души от училища, детски градини, служители на държавни и местни институции, жители на села. Постъпилите количества отпадъци от кампанията в ОП „Регионално депо за неопасни отпадъци“ – Габрово са общо 33,08 тона. От тях битовите отпадъци са 27,4 т., строителни отпадъци - 2,62 т., а растителните отпадъци - 3,06 т. са насочени към инсталацията за компостиране.

ИНИЦИАТИВАТА „ДА ИЗЧИСТИМ БЪЛГАРИЯ ЗАЕДНО – 2016“

Най-машабната доброволческа акция в България “Да изчистим България заедно”, продължи и през 2016 година, като част от Глобалното гражданско движение Let’s Do It World.

В кампанията проявиха инициатива 110 служители и доброволци от държавно горско стопанство – Габрово, ПП Българка и ученици от ОУ „В. Левски – гр. Плачковци“, както и доброволци от с. Жълтеш. По време на кампанията са събрани общо 3,62 т. отпадъци.

Дирекцията на Природен парк "Българка" партнира на кампанията "Да изчистим България заедно" и организира почистване на територията на парка, в района на връх Кръстец.

Доброволци от с. Жълтеш почистиха коритото на р. Жълтешка, като за извозването на отпадъците се погрижиха „ЛИМК“ ООД

ЕВРОПЕЙСКА СЕДМИЦА НА МОБИЛНОСТТА 16-22 СЕПТЕМВРИ

Над хиляда участници в инициативите за седмицата на мобилността в Габрово – ученици, преподаватели, треньори, родители, представители на различни институции и граждани. Мотото на

тазгодишната кампания е „Умно придвижване. Силна икономика“. Тяхното ходене премина в крос по близо двукилометровия маршрут от пл. Възраждане до центъра на събитията - парк „Маркотей“. Под надслов „Движи се умно в парка“ преминаха различните демонстрации за здравословен начин на живот и физическа активност. Вдъхновеното от нашумялата мобилна игра „Покемон“ състезание в една от зоните в парк „Маркотей“ събра около 80 ловци на боклукомони в 7 отбора. Учениците от 4 до 12 клас, бързо, смело и сръчно преминаха по маркираното трасе със скрити отпадъци – боклукомони, и, както повеляват правилата, разделиха правилно боклуците в съдовете за смет.

На централния площад „Възраждане“ бяха изложени хибридни автомобили, електрически скутери и други транспортни средства, щадящи околната среда - иновативната техника на „КИА Моторс“, „Веко Ойл“, „Рено“, „Тойота – Венци“, „Мото – Пфое“ и „Ситроен“. Внимание предизвика електрическият лекотоварен камион на марката Goopri, предназначен за градски комунални дейности в паркови територии и пешеходни зони.

КАМПАНИЯ ОТ НЕУЖНА ХАРТИЯ И БИО ОТПАДЪЦИ ДО НОВА КНИГА И КОМПОСТ

По време на събитието всеки габровец можеше да донесе ненужната си хартия на пл. „Възраждане“. Участниците, донесли най-голямо количество хартия, получиха по една нова книга, специална селекция от най-любопитните четива на нашето време! Част от кампанията тази година са и биоразградимите отпадъци. В разположената на пл. „Възраждане“ шатра имаше изложен компост, произведен на Регионалното депо за отпадъци, а онези, които искат да го тестват в градините си получиха от него.

ДОБРОВОЛЧЕСКА ЦВЕТНА КАМПАНИЯ, ПРОЕКТ „ЦВЕТЕН ГРАД“

В рамките на проект „Цветен град“, Споразумение за изпълнение РР-022-038/11.04.2014 г., се проведе втора поредна цветна кампания (25 юни 2016 г.) в южната част на града. Младежи-доброволци от младежките организации на Габрово, в рамките на дейност „Осведомителна Цветна кампания“ информираха гражданите за предстоящата инициатива по облагородяване и озеленяване на междублокови пространства, като раздадоха информационни флаери и рекламни материали, разлепиха плакати. Дейност „Доброволческа Цветна кампания“, осъществена със съдействието на служителите в общинско звено „Озеленяване“, подпомогна жителите на кварталите да облагородят прилежащата градска среда, засаждайки декоративни дръвчета, храсти и цветя в пространствата около домовете си, осигурени рамките на проекта.

Участващите групи в шестте района, бяха организирани на състезателен принцип, като в края на кампанията жури разгледа и оцени обектите, след което бяха раздадени награди.

В направление КУЛТУРА - 33 са действащите читалища на територията на община Габрово за 2016 г., което е с 1 повече в сравнение с 2015 година. Новорегистрирано е читалище „Просвета – 2015“ в кв. Етър. Годишната държавна субсидия беше завишена от 284 540 лв. на 318 600 лв.

Общият брой обхванати лица в различни клубни дейности, певчески и театрални състави, кръжоци и форми в читалищата от общината, е над 1200 души.

Читалищата работят за съхраняване и обогатяване на националните традиции чрез реализацията на събития, свързани с празнично-обредния календар и активно участие във фолклорни фестивали и събори. Много от тях осъществяват съвместни инициативи, гостувания и обмяна на опит.

Макар и неактивно, поради недостатъчен административен капацитет, читалищата кандидатстват по проекти, чрез които осигуряват допълнително финансиране на читалищната дейност. През 2016 година са спечелени 6 проекта от външни донори.

Успешно реализиран проект по Програма Култура на Община Габрово има само едно читалище – НЧ „Христо Смирненски – 1949“, кв. Русевци. Същото реализира и проект по програма „Младежки дейности“, по същата програма проект реализира и НЧ "Просвета 2015", кв. Етър. НЧ „Св. Св. Кирил и Методий-1828“, гр. Габрово възобнови участието си в проект „Глобални библиотеки“, НЧ „Априлов - Палаузов 1861“ спечели проект пред Обществен дарителски фонд на стойност 5110 лева, а НЧ „Христо Ботев – 2008“, в село Гарван, спечели финансиране от Младежка банка. Община Габрово през 2016 г. дофинансира с 3740 лв. фестивала „Празник на духовната музика“, реализиран от НЧ „Габрово 2002“, Габровското архиерейско наместничество, Министерство на културата и Община Габрово.

През 2016 г. НЧ „Хр. Ботев – 2008“, с. Гарван, НЧ „Св. Св. Дамаскин и Онуфрий Габровски-2011“, кв. Падало, НЧ „Христо Смирненски – 1949, кв. Русевци и НЧ „Извор – 1907“, с. Съботковци, продължиха да развиват и разширяват своята инициативата „Забравени традиции, живи вкусове“, чиято цел е изграждане на ефективно партньорство между читалищата и местни общности и създаването на нова форма на културен продукт, подкрепа и популяризиране на нови, алтернативни методи и читалищни дейности, както и обогатяване социалния и културен живот в малките общности. Важна част от инициативата е популяризирането на местните практики за биоземеделие и екологично селско стопанство, предоставянето на уникални и оригинални културни ценности в т.ч. и храни и продукти от местно значение.

Проект „Градски любимец“*

2014 - 2020

Приоритетен проект. Информационна кампания за ограничаване популацията на домашните и бездомни животни и осигуряване мобилни клиники за кастрация. Може да бъде обвързан с проект „Градско биоразнообразие“.

*Може да се реализира чрез осъществяване на ПЧП.

Отговорна структура: Частни инвеститори, вкл. граждански организации

Партньорски структури: Община Габрово

Проектът не е стартирал поради липса на инициатива и финансиране.

ПРИОРИТЕТ 10: ОБНОВЯВАНЕ И БЛАГОУСТРОЯВАНЕ НА ЖИЗНЕНАТА СРЕДА.

Специфична цел 10.1: Опазване, възстановяване и поддържане на високото биологичното и ландшафтно разнообразие, характерно за община Габрово.

Проект „Пазител на гората“

2014, 2015, 2017, 2018, 2020

Приоритетен проект. Проектът е свързан с развитие на дейности по опазване на горите от незаконна сеч, разпространение на болести и пожари и др. и с популяризиране на статута на общината като пазител на горите и водите и осъществяване на партньорства със свързани с тях институции и други общини със сходни характеристики. Провеждане на информационни кампании за ценността на горските и водни ресурси и тяхното многофункционално стопанисване. Създаване на Природна академия към ПИЦ Узана.

Отговорна структура: Община Габрово

Партньорски структури: ДСГ Габрово, ЛТУ, организации, работещи в сферата на опазване на горите (За да остане природата в България, BlueLink, WWF България и др), други общини със сходни характеристики

В горски територии, собственост на Община Габрово, няма възникнали пожари през 2016 година. Има постъпили сигнали за допуснати нарушения при извозването на дървесина от частни гори, следствие на което са сезирани компетентните институции – РДГ, ДГС, РИОСВ и др. Санитарното състояние на горите в Община Габрово е добро. През 2016 г. са проведени 12 броя събития в гр. Габрово и м. Узана, организирани от Детска природна академия "Узана".

Проект „Многофункционални гори“

2014 - 2015

Приоритетен проект. Изготвяне на горскостопански планове и програми за горските територии в община Габрово, в които да залегнат идеите за устойчиво многофункционално стопанисване на горите, за периода 2015-2025. Проектът включва инвентаризация, изготвяне на горскостопански карти и горскостопански планове и сертифициране на горите, общинска собственост.

Отговорна структура: Община Габрово

Партньорски структури: ЛТУ, организации, работещи в сферата на опазване на горите (За да остане природата в България, BlueLink, WWF България и др.)

За горските територии, собственост на Община Габрово, е изработен през 2015г. и одобрен през 2016г. „Горскостопански план“ със съответните мероприятия – залесяване, отглеждане и ползване на дървесина, с период на действие до 2024 г. Същият план е изработен и за ТП“ДГС – Габрово“, включващ останалите видове собственост на горски територии за същия период.

Специфична цел 10.2: Изграждане имидж на община Габрово като "зелена община" чрез въвеждане на агроекологични практики и прилагане на концепцията за екосистемните услуги.

Проект „Зелен календар“

2014 - 2020

Приоритетен проект. Създаване на календар за агроекологични практики в земеделието и животновъдството съвместно с университети и академични звена в тази област. Провеждане на обучения и консултации по проблемите за опазване на биоразнообразието, НАТУРА 2000 и земи с висока природна стойност и разясняване на ползите от опазването. Проектът е обвързан с проектите Широко огласяване, Бизнес планиране и Ново знание.

Отговорна структура: Община Габрово, НПО

Партньорски структури: Земеделски производители, Общинска служба земеделие, университети организации, работещи в сферата на екологията и биологичното земеделие, земеделските производители (тяхна браншова организация)

Периодично се провеждат срещи със земеделските производители, за прилагане на добри земеделски практики, на които се разясняват процедурите при подаване на заявления, за субсидии от „Държавен фонд земеделие“, като предимно това са пчелари, земеделски производители, притежаващи земи с предназначение пасища и ливади. Дават се указания и на земеделски производители, чиито земи попадат в защитени територии по Натура 2000.

Приоритетен проект. Подкрепа за отглеждането и съхраняването на местните сортове и породи - информационни кампании, създаване и поддържане на семенна банка съвместно с университети и академични звена (като например Тракийски университет в Стара Загора и Аграрен университет - Пловдив). Проектът е обвързан с проектите Широко огласяване, Бизнес планиране и Ново знание.

Отговорна структура: Общинска служба "Земеделие и гори" Община Габрово

Партньорски структури: донори, земеделски стопани, частни инвеститори, университети.

През 2016 г. не е постъпвала информация за инвеститори, които да кандидатстват за отглеждане и съхраняване на местни сортове и породи.

Приоритетен проект. Информационна кампания за ползите от прилагането на концепцията за екосистемни услуги.

Отговорна структура: Общинска служба "Земеделие и гори", НПО, Община Габрово и частни инвеститори.

Партньорски структури: WWF България и други екологични организации, университети (ЛТУ, Тракийски университет), платформи като TimeHeroes и ngoinfo.bg

Екосистемите подпомагат живота на растенията и животните, поддържайки равновесието в природата. Когато функционират добре, те носят и множество ползи за хората. Тези ползи са както материални - осигуряване на основни стоки като храни и горива, така и духовни – като естетически привлекателните пейзажи, на които всички се наслаждаваме. Ползите, които хората получават от природата, се наричат екосистемни услуги.

Плащанията за екосистемни услуги (ПЕС) са новаторски подход за опазване на природата.

„Плащания за екосистемни услуги” са многообразие от мерки, с които ползвателите на услуги от околната среда възнаграждат със субсидии или пазарни плащания стопаните, чиито земи осигуряват съответно опазване на речните басейни и горите, отвеждане на въглерода и съхраняване красотата на пейзажа.

През 2016 г. не е постъпвала информация за инвеститори, които получават субсидии за развитие на екосистемни услуги.

Специфична цел 10.3: Управление на риска от природни бедствия и активна политика за ограничаване на негативното въздействие от глобалните промени на климата с цел гарантиране сигурността на населението.

Приоритетен проект. Мерки за предотвратяване ерозията на почвите на стръмни терени чрез залесяване, затревяване и сукцесия. Проектът може да се изпълни и чрез включването на доброволци.

Отговорна структура: ДГС Габрово

Партньорски структури: Община Габрово и звеното към проект „Идеи и връзки“, ПП "Българка", университети (ЛТУ), организации, работещи в сферата на екологията, платформи като TimeHeroes, ngoinfo.bg

Проектът не е стартирал поради липса на финансиране.

Проект „Стабилни основи“

2014 - 2015

Приоритетен проект, включен в ИПГВР. Мерки за предотвратяване на свлачищните процеси. Проектът е от общоградско значение.

Отговорна структура: Община Габрово

През 2016 г. е изготвен технически проект за укрепване свлачище на ул. Иван Димов.

Проект „Спокойни води /ИПГВР“

2015 - 2018

Приоритетен проект, включен в ИПГВР. Проектът предвижда превенция на риска от наводнения чрез мерки, щадящи биологичните коридори - укрепване на бреговете и „отваряне“ на реките към града чрез запазване и благоустрояване на зелените коридори по поречието на реките. Проектът е от общоградско значение.

Отговорна структура: БДУВ "Дунавски район" съвместно с Община Габрово

Партньорски структури: ECRR (European Center for River Restoration, <http://www.ecrr.org/urban-rivers.html>), организации работещи в сферата на екологията, университети (УАСГ, ЛТУ, Тракийски университет и др. с насоченост биоразнообразие, архитектура и ландшафтен дизайн)

През отчетния период е изпълнен **Проект „Почистване от наноси на речните корита на реките Янтра, Синкевица и Паничарка на територията на град Габрово“** по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ – 2014BG16SPO001 за щетите от бедствията от 19 юни 2014 г. по Договор за безвъзмездна финансова помощ № 2014BG16SPO001-0015 от 02.06.2015 г. Проектът е финансиран от Фонд „Солидарност“ на Европейския съюз със стойност на безвъзмездната финансова помощ – 128 503,75 лв. Продължителността на проекта е била от 2 юни 2015 г. до 2 октомври 2016 г.

В периода 19 – 20 юни 2014 г. на територията на гр. Габрово и кметски наместничества Новаковци, Гъбене, Козирог, Лесичарка, Кметовци и Драгановци валя интензивен дъжд. Нивото на р. Янтра, притоците ѝ Синкевица и Паничарка, и местните дърета се увеличи рязко. По-голямата част от тях излязоха от естествените си легла и причиниха поражения и материални щети. След направени огледи е установено, че в селата Новаковци, Гъбене, Козирог, Стойчевци, Цвятковци, Беломъжи, Съботковци и Армени има разрушени улици, водостоци, паднала подпорна стена. Речните легла на р. Янтра и притоците ѝ са затлачени с отложен речен камък, тиня и пясък. Установена е необходимост от:

- Провеждане на незабавни действия за възстановяване на нормалната проходимост на улиците и проводимост на водостоци и речни легла;
- Почистване на затлачените с наноси, камъни и дървета улици и площади на засегнатите села;
- Обезопасяване на потенциално опасните пътни участъци с цел недопускане на ПТП в районите с нарушена пътна инфраструктура.

Дейности по проекта са включили:

1. Почистване от наноси на коритото на р. Янтра в 6 критични участъка, в т.ч.:

I – от реката между пасарелка „Импулс“, под жилищните блокове Арда, Камчия, Ропотамо, магазин БИЛЛА и мост „Игото“;

II – мост „Игото“ и Баев мост;

III – от Баев мост до Шиваров мост;

IV – от пешеходна пасарелка „П. Днев“ до мост на товарен портал на завод „Капитан Дядо Никола“;

V – от мост на товарен портал на завод „Капитан Дядо Никола“ до хотел „Бузлуджа“ – над мост „Бичкиня“;

VI – мост „Бичкиня“ и мост ул. „Илевска“ – общежитие „Зиколов“.

За подобряване проводимостта на речното корито в гореописаните участъци е било предвидено разриване на наличните в коритото наноси, събиране, натоварване и извозване на наносите, рекултивация и затревяване на пространството между подходите /само за III участък/.

Почистени са от наноси коритото на р. Паничарка –1 критичен участък:

I – теренът преди и след мост „БКС“ – с дължина 250 м.

За подобряване на проводимостта на речното корито в гореописания участък беше предвидено разриване на наноси, речен камък, пясък и строителни отпадъци в коритото, събиране, натоварване и извозване на наносите.

Почистено е от наноси коритото на р. Синкевица в 2 критични участъка, в т.ч.:

I – от мост „Театъра“ до мост „Каргал“;

II – ул. „Самара“ № 24, 42 и ул. „Граничар“.

За подобряване на проводимостта на речното корито и в двата гореописани участъка беше предвидено разриване на наличните наноси в коритото, събиране, натоварване и извозване на наносите.

Резултати и положителни ефекти са:

- Количество наноси, изнесени от коритото на р. Янтра – 5175 м³;
- Брой почистени линейни метри от коритото на р. Янтра – 7 250 м;
- Рекултивирани и затревени площи – 100 м²;
- Количество наноси, изнесени от коритото на р. Паничарка – 70 м³;
- Брой почистени линейни метри от коритото на р. Паничарка – 250 м;
- Количество наноси, изнесени от коритото на р. Синкевица – 1410 м³;
- Брой почистени линейни метри от коритото на р. Синкевица – 1400 м;

- Подобрена проводимост на речните легла на реките Янтра, Паничарка и Синкевица;
- Намален риск от излизане на реките от коритата им, наводняване на прилежащите терени, нанасяне на социални и имуществени щети;
- Увеличена безопасност за здравето и живота на населението.

ПРИОРИТЕТ 11: ПОДДЪРЖАНЕ НА ВИСОКО НИВО НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ, ВЪВЕЖДАНЕ НА ИНОВАЦИИ И ВЪВЛИЧАНЕ НА ГРАЖДАНИТЕ В ПРОЦЕСА НА ПЛАНИРАНЕ И УПРАВЛЕНИЕ.

Специфична цел 11.1: Ефективно управление и планиране чрез поддържане на висок административен капацитет - развитие на ИКТ, поддържане на високо ниво на обслужване на гражданите и бизнеса, по-висока устойчивост при управлението на човешките ресурси.

Проект „Добро управление“

2015 - 2016

Приоритетен проект. Ефективно управление и планиране чрез поддържане на висок административен капацитет. Обучения с цел повишаване на професионалната компетентност на служителите в общинската администрация.

Отговорна структура: Община Габрово

Проектът има за цел ефективно управление чрез поддържане на висок административен капацитет, посредством обучения с цел повишаване на професионалната компетентност на служителите в общинската администрация.

По изготвения годишен план за обучение за 2016 г. и по необходимите теми извън него, общо 55 служители са преминали обучение.

Основната насока е обогатяване на знанията, уменията и нагласите на заетите, с цел да се усъвършенства тяхното трудово представяне в длъжностите, структурното звено и организацията. Създадена е възможност за делегиране на по-сложни задачи. Обученията са насочени към основни теми като: публични политики, нормотворчество и правоприлагане, управленски умения, местна администрация, разработване и управление на проекти и други тясно специализирани, чрез които служителите надграждат знания или да придобият нови.

В резултат на участията в различните курсове и семинари, служителите:

- придобиха нови и усъвършенстваха съществуващите знания и умения;
- подобриха изпълнението на служебните задължения и работата на екипите;
- повишиха личната си мотивация.

Проект „Електронно управление“

2015 - 2017

Приоритетен проект. Проучване, анализ и внедряване на Е-услуги с цел подобряване административното обслужване на гражданите и бизнеса.

Отговорна структура: Община Габрово

Потенциални партньорски структури: бизнеса и регионалните браншови организации, организации от неправителствения сектор (от типа на „Български център за нестопанско право“,

Институт „Отворено общество“ и други с опит в оценка на гражданския сектор и процеса по достъпност на административните услуги спрямо гражданското общество)

Проектът има за цел да се извърши проучване, анализ и внедряване на Е-услуги за подобряване административното обслужване на гражданите и бизнеса.

В тази връзка в края на 2016 г. в Дирекция „Местни данъци и такси“ са внедрени 8 нови е-услуги, а именно:

- Издаване на удостоверение за данъчна оценка на недвижим имот;
- Издаване на удостоверение за декларирани данни;
- Издаване на удостоверение за наличие или липса на задължение;
- Издаване на удостоверение за платен данък върху превозното средство;
- Издаване на удостоверение за платен данък недвижим имот и такса битови отпадъци;
- Издаване на удостоверение за дължим и платен данък върху наследство
- Издаване на удостоверение за данъчна оценка на земеделска земя;
- Копие на данъчна декларация;

Заявяване на съответната услуга се извършва чрез квалифициран електронен подпис, като начина на получаване на съответното удостоверение се посочва от лицето при заявяване на услугата. Важно е да се отбележи, че при тези е-услуги е създадена и възможността за тяхното електронно заплащане посредством електронен ПОС терминал.

В допълнение към това от 2016 г. стартира и плащане на местните данъци и такси чрез сайта на Община Габрово. За целта е необходимо регистриране в системата чрез ЕГН или ЕИК, както и входящ номер и дата на документ, подаден в дирекция „Местни данъци и такси“. След направена справка за размера на задълженията си, всеки може да извърши интернет плащане, което он-лайн се отразява в системата на местни данъци и такси. Плащането се извършва чрез дебитни карти, както от България, така и от чужбина. Услугата е безплатна за всички.

Проект „Ясни правила“ 2014 - 2020

Приоритетен проект. Проектът е свързан с изработване на ОУПО, създаване на правила и нормативи за неговото прилагане и подзаконовни нормативни актове в случай на необходимост, включително Наредба за условията и реда за издаване на сертификат клас Б, Наредба за „зелени обществени поръчки“, Наредба за конкурсите за архитектура и градска среда, свързано с Културната стратегия 2014-2024 - Инструмент 11. Изготвяне на пакет от мерки за насърчаване развитието на МСП, което е във връзка с проектът Дълготрайни партньори.

Отговорна структура: Община Габрово

Потенциални партньорски структури: Организации от неправителствения сектор, собственици/представители на МСП, регионални браншови организации, регионалните дирекции на държавните институции, общински администрации с опит в подобен процес.

Проектът е свързан с изработване на Общ Устройствен План на Община Габрово. В тази връзка е възложено изработване на кадастрални карти на пет землища в община Габрово от СГКК, както следва: с.Боженци, с.Кметовци, с.Донино, с.Лесичарка и с.Поповци. През 2016 г. е избран изпълнител за изработване на кадастралните карти на тези землища. Процеса по съгласуване и одобряване на тези КК ще продължи и през 2017 г. и 2018 г. Ще продължи да се работи в посока изготвяне на задание на ОУП на община Габрово.

Специфична цел 11.2: Насърчаване активното участие на гражданите и бизнеса в процеса на вземане на решения по значими за Община Габрово въпроси.

Проект „Добра воля“

2014 - 2020

Приоритетен проект, включен в ИПГВР. Включва социален маркетинг, работа в общността и организиране на доброволческа служба за подкрепа на реализация на ИПГВР и ОПР (по примера на Европейската доброволческа служба <http://cvs-bg.org/vkliuchete-se/dalgosrochni-proekti/evropeiska-dobrovolcheska-služba/>). Проектът е от общоградско значение.

Отговорна структура: Община Габрово и звено към проект „Идеи и връзки“

Потенциални партньорски структури: организации от неправителствения сектор, работещи активно с доброволци (например ИМКА-Габрово, Артерия и АЛОС), читалища, квартални сдружения, сдружения на етажните собственици, платформи от типа TimeHeroes и ngoinfo.bg

През 2016 г. не са стартирали инициативи, свързани с изпълнението на проекта.

Проект „Габрово ГИС“

2014 - 2015

Приоритетен проект, включен в ИПГВР. Проектът предвижда доразвиване и поддържане ГИС на община Габрово с платформа за управление и наблюдение на градското възстановяване и развитие. Включва изграждане на нови и надстройкаване на съществуващите структури на гео-бази данните в Географско информационната система на Община Габрово. Проектиране на нови инструменти, базирани на иновативни технологии и подходи в областта на автоматизация в събирането, обработката и анализа на данните в реално време. Приложения за обработка и предоставяне на информация и данни чрез web-базирани геопространствени системи. Изграждане на среда за визуализация и анализ на триизмерно пространствено моделиране.

Отговорна структура: Община Габрово

Проектът има за цел доразвиване и поддържане ГИС на община Габрово с платформа за управление и наблюдение на градското възстановяване и развитие, включително изграждане на нови и надстройкаване на съществуващите структури на гео-бази данните в Географско информационната система на Община Габрово.

През 2016 г. Географската информационна система на Община Габрово беше обновена до най-новата работна версия (ESRI ArcGIS 10.4.1). Обновената система разполага с редица нови инструменти и възможности, които повишават значително производителността и възможностите за визуализация и управление на пространствените данни в Община Габрово. След внедряването на новата версия, ГИС на Община Габрово разполага с облачна технология за управление и поддръжка на пространствени данни, което увеличава и улеснява значително възможностите ни в бъдещото разработване на интерактивни ГИС приложения необходими както за ежедневните ни работни процеси, така и за създаването на публични ГИС модели в различни тематични области.

Създаде се УЕБ-базирано ГИС приложение, отразяващо напредъка по развитието на програмата за енергийна ефективност. В него има информация за допустимите за включване в програмата сгради, напредъка на изпълнението на програмата, създадените сдружения на собствениците, невключените в програмата сгради. Чрез ГИС приложението гражданите могат да проследят промяната в статуса на сградите, включени в програмата – от създаване на сдружения на собствениците до изпълнение на строителни дейности.

Създадени бяха и се надградиха нови слоеве отговарящи на нужди свързани с гео-пространствената информация, към съответните потребители в администрацията (камери за видео наблюдение, зони и съдове за сметосъбиране, туристически обекти и места за настаняване, телекомуникационни мрежи, обхвата на местата за почистване от служителите на ОП „Благоустройство“ и др.)

Започна миграция и преконфигуриране на всички налични пространствени слоеве в ГИС сървър на Община Габрово към облачния портал на новата версия на ГИС.

От Министерство на земеделието и храните се придоби и се интегрира в ГИС цифрова ортофото карта, която да се използва за цифрова основа за съпоставяне с кадастралните данни на Община Габрово.

Създаде се ГИС базирани модели за достъп до данните за зелената система на гр. Габрово. Системата обхваща местоположението с характеристиките на елементите от зелената инфраструктура в града (дървета, храсти, зелени площи, паркова мебел и др.).

Актуализира се ГИС приложението за икономическият модел на активните юридически лица на територията на Община Габрово, придобит от Националният статистически институт за 2014г.

Продължава миграцията на ГИС приложенията изградени на ActionScript платформата за достъп до пространствените данни към JavaScript с цел улесняване на достъпа до информацията и създаване на условия за използване на достъпът до ГИС през мобилни устройства.

Проект „Дълготрайни партньори“

2014 - 2020

Приоритетен проект, включен в ИПГВР. Проектът предвижда интеграция на публично-частните партньорства в процеса на реализация на ИПГВР и ОПР, разширяване и предлагане на възможностите за приложение и прозрачност на иновативните финансови инструменти в Габрово. Проектът е от общоградско значение.

Отговорна структура: Община Габрово

През 2016 г. не са стартирали инициативи, свързани с изпълнението на проекта.